

Adina MIHĂILESCU

**COȘUL DE CONSUM
AL POPULAȚIEI ROMÂNIEI**

București, România

CNCSIS: cod 045/2006

Editor: Valeriu IOAN-FRANC

Coperta: Nicolae LOGIN

Concepție grafică, machetare și tehnoredactare:

Luminița LOGIN

Toate drepturile asupra acestei ediții aparțin Editurii Expert. Reproducerea, fie și parțială și pe orice suport, este interzisă fără acordul prealabil al editorului, fiind supusă prevederilor legii drepturilor de autor.

ISBN 978-973-618-297-6

Apărut 2012

Adina MIHĂILESCU

**COȘUL DE CONSUM
AL POPULAȚIEI
ROMÂNIEI**

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE
INSTITUTUL DE CERCETARE A CALITĂȚII VIEȚII

CUPRINS

1. Coșul de consum - instrument de măsurarea a sărăciei populației și de evaluare a politicilor sociale.....	7
2. Metode de calcul al pragului de sărăcie	9
3. Metoda normativă - opțiune de calcul în ICCV.....	14
3.1. Tipuri de familii. Tipologii de calcul al coșului	15
3.2. Scale de echivalență.....	16
3.3. Criterii de selectare a produselor și serviciilor.....	17
4. Dinamica diferitelor tipuri de venituri și a minimumului de trai decent și de subzistență (bază de date și grafice).....	24
5. Greutăți în găsirea de soluții de politică socială pentru unele grupuri de populație vulnerabilă	31
5.1. Familia monoparentală cu unul, doi și mai mulți copii	31
5.2. Cupluri care își achiziționează o casă și mobilier	34
5.3. Măsuri de politică socială la vârsta a treia	35
5.4. Introducerea sistemului coplata la serviciile de sănătate	36
6. În loc de concluzii	38
7. Bibliografie.....	41
8. Baza de date cu situația diferitelor categorii de venituri ale populației raportate la minimumul decent de trai și minimumul de subzistență	44
9. Anexe	56

Anexa 9.1.	56
Anexa 9.2. Raportul dintre salariul minim, alocație copil, pensie medie netă de asigurări sociale de stat la salariul mediu net pe economie, în perioada 1990-2011	59
Anexa 9.3. Niveluri minime de trai (pentru mediul urban).....	60
Anexa 9.4. Niveluri minime de trai (pentru mediul rural).....	62
Anexa 9.5. Structura coșului de consum corespunzător minimului de trai decent și de subzistență pentru familia de doi salariați cu doi copii în întreținere, și de doi pensionari, din mediul urban, în luna martie 2010.....	64
Anexa 9.6. Structura coșului de consum corespunzător minimului de trai decent și de subzistență pentru o familie de agricultori cu doi copii în întreținere, și de doi vârstnici, din mediul rural, în luna martie 2010.....	65
Anexa 9.7. Structura cheltuielilor totale de consum pentru minimul decent de trai la o familie de doi salariați cu doi copii în întreținere și doi pensionari, din mediul urban, ICCV comparativ cu consumul mediu lunar al unei familii de salariați și de pensionari calculat de INS, în luna martie 2010	66
Structura cheltuielilor totale de consum pentru minimul de trai decent la o familie de doi agricultori cu doi copii în întreținere, din mediul rural, ICCV comparativ cu consumul mediu lunar al unei familii de agricultori calculat de INS, în luna martie 2010	67

1. COȘUL DE CONSUM - INSTRUMENT DE MĂSURAREA A SĂRĂCIEI POPULAȚIEI ȘI DE EVALUARE A POLITICILOR SOCIALE

Revenirea la economia de piață a fost și este însoțită de efecte contradictorii în derularea fenomenelor și proceselor economice având efecte extrem de puternice asupra populației. Scăderea reală a puterii de cumpărare a veniturilor populației au determinat unele guverne să adopte măsuri politice de protecție socială, pentru cei care se confruntă, ei și familiile lor, cu sărăcia. Interesul manifestat pentru cunoașterea sărăciei a condus la elaborarea unor definiții pornite de la identificarea nevoilor umane ce trebuie satisfăcute. Rezoluția 2626 a Adunării generale ONU definește săracii drept "acei oameni care nu se bucură de nivelul de trai minim compatibil cu demnitatea umană". Dintre numeroasele definiții ale sărăciei existente până în prezent este cea oferită de Eurostat (Oficiul Statistic al Comunității Europene, adoptată prin Decizia Consiliului din 19 decembrie 1984) în care se spune: "Săracii sunt persoanele, familiile și grupurile de persoane ale căror resurse (materiale, culturale și sociale) sunt atât de limitate încât le exclud de la un nivel de viață minim acceptabil în statele în care trăiesc". O altă instituție importantă, Banca Mondială, a stabilit ca prag de sărăcie pentru țările lumii a treia suma de 370 dolari/an pentru o persoană, în timp ce în țările dezvoltate pragul de sărăcie se calculează ca proporție din valoarea venitului mediu sau median, și anume între 30 și 50%, în baza unor calcule riguroase privind coșul de produse și servicii considerate a fi necesare ființei umane.

Instrumentul științific, prin care măsurăm aceste cheltuieli, dar și specificul politicii sociale adoptate pentru combaterea sărăciei și excluziunii sociale, îl constituie minimul (pragul, linia) în raport cu care populația este împărțită în săraci, cei amplasați sub pragul de sărăcie și cei care sunt în

risc de sărăcie, cei amplasați peste acest prag sau în imediata apropiere a pragului.

Metodele științifice care exprimă necesitățile umane la un moment dat, așa cum sunt ele privite de specialiști, sunt metode obiective de cercetare, în timp ce aprecierile personale ale intervievaților pun în lumină abordările subiective, la fel de importante, și care creează o imagine mai amplă, oarecum complementară metodelor obiective asupra fenomenului sărăciei, în condițiile în care vrem să cunoaștem elementele materiale, culturale, spirituale care țin de nivelul minim decent de viață. Metodele de calcul al minimumului de trai (pragului de sărăcie) sunt diferite și complexe constituindu-se într-o bogată literatură științifică, uneori aprobate, alteori criticate, dar cu siguranță ele își aduc o valoroasă contribuție prin cunoștințe și experiență științifică, apropiere de om și nevoile sale.

Importanța pragului de sărăcie vine tocmai din orientarea la un moment dat, în raport cu bunurile și serviciile de pe piață și cu schimbările survenite la prețurile acestor bunuri, ca și în determinarea cuantumului venitului minim garantat pentru cei nevoiași, a indemnizației minime de șomaj în cazul disponibilizării persoanelor active pe o perioadă de circa 9 luni de zile și continuarea cu alocația de sprijin încă 6 luni de zile, a salariului minim pe economie, mijloc de control în cazul folosirii “dezumanizante” a potențialului forței de muncă a unui salariat și venitului neimpozabil.

Demersul științific al lucrării pornește de la literatura de specialitate, bibliografii de referință, autori cu preocupări pe domeniul sărăciei din Institutul de Cercetare a Calității Vieții (ICCV), ca și de la datele oficiale sau din publicațiile Institutului Național de Statistică (INS) asupra fenomenului sărăciei, în vederea definirii conceptului de minim de trai decent și de subzistență. Delimitarea științifică a celor două niveluri de trai se face pe baza coșului de consum de bunuri alimentare, nealimentare și de servicii de pe piață, pornind de la norme de consum acceptate de specialiști, dar și din obișnuințele și tradițiile de consum ale populației unei țări sau unei regiuni etc, în care se calculează respectivele minimuri de trai.

2. METODE DE CALCUL AL PRAGULUI DE SĂRĂCIE

Coșul de consum conține bunurile și serviciile ce intră în consumul populației, la un moment dat, în cantități minime, de bază și care se opresc la un prag, la o limită ce reflectă sărăcia. Conceptul de **prag de sărăcie** sau **minim de trai** stă la baza fundamentării programelor de protecție socială, ce vizează atenuarea impactului social al fenomenului sărăciei.

Fenomenul sărăciei a fost și este prezent, mai mult sau mai puțin, în toate tipurile de comunități umane și în toate timpurile. El are însă expresii diferite de la o țară la alta, de la o perioadă la alta. Diversele metode utilizate pentru măsurarea sărăciei pornesc de la definirea unei linii de demarcație între cei mai săraci și cei mai puțin săraci. Persoanele sau familiile care beneficiază de un standard de viață situat sub această linie de demarcație numită convențional **prag de sărăcie** sunt considerate sărace. Această poziționare este determinată de locul, timpul, nivelul general de dezvoltare al comunității supuse atenției și chiar de obiectivele teoretice și practice ale analistului. Dincolo de orice perspectivă aleasă însă, fenomenul sărăciei este real și produce consecințe durabile în sfera dezvoltării umane.

În principiu, sărăcia combină trei mari probleme pentru individ și familia acestuia:

1. Un nivel de viață inferior unui **minim social acceptabil**, o diminuare a independenței individului în societatea din care face parte și incapacitatea sa de depășire a situației respective, moment în care statul trebuie să intervină prin politici publice pentru a ajuta individul și familia acestuia să iasă din situația respectivă.

2. Efectul neacoperirii minimumului de trai acceptat în societatea respectivă conduce la **excluderea socială** a acelor persoane, cu creșterea riscului de cădere în sărăcie.
3. De aceea programele de protecției socială trebuie să aibă în vedere nu numai populația situată sub pragul sărăciei ci și populația situată într-o zonă de precaritate, economică, sau **zona de risc socio-economic**, ce poate fi definită în mod legal. Pentru populația din zona de risc, pot fi elaborate măsuri de protecție socială cu caracter preventiv, pentru că probabilitatea intrării acesteia în conul de umbră al sărăciei să scadă cât mai mult cu putință.

În timp ce unele analize definesc sărăcia ca insuficiență a resurselor raportate la pragul de sărăcie, altele o asociază cu inegalitatea accesului la dezvoltare umană pentru diverse categorii socio-economice sau cu precaritatea condițiilor de viață și deprivarea socio-economică, într-un context socio-politic dat. Acesta este și motivul pentru care este bine să existe mai multe metode teoretico-metodologice, care să surprindă în totalitate și complex, aspectele fundamentale ale manifestării sărăciei, în diverse tipuri de comunități umane. Această necesitate rezultă din limitele inerente ale metodologiilor de evaluare și analiză a realității concrete.

În ceea ce privește țara noastră, preocuparea mediilor științifice și a instituțiilor din România, precum și a organismelor internaționale abilitate, de a găsi cea mai bună metodologie de determinare a sărăciei, aplicabilă la noi, este de asemenea o preocupare permanentă. În timp ce societatea civilă așteaptă măsurile de combatere a sărăciei sau de atenuare a efectelor acesteia, instituțiile caută încă o strategie comună care să definească cine anume sunt săracii din România și câți sunt ei. În spatele acestei delicate probleme, politicienii ezită să accepte ca oficială oricare dintre estimările avansate separat de către cei ce realizează prin mijloace specifice astfel de analize. Această atitudine face ca măsurile luate să nu fie resimțite de populația în cauză, ele fiind mai mult măsuri luate sub presiunea situațiilor de criză și nu dintr-o conștientizare reală și corectă a realității în care se zbat aceste familii. Aceasta însă nu înseamnă că formele de protecție promovate de autorități, nu trebuie să își facă simțită prezența.

În urma dezbaterilor asupra metodelor de evaluare a fenomenului sărăciei, s-au conturat trei situații distincte, în care se poate găsi populația, și care servesc la aprofundarea analizei:

1. Sărăcia absolută care se definește în raport cu un minim absolut de bunuri și servicii determinat în funcție de nevoi-obligații (hrană, îmbrăcăminte, încălțăminte, locuință, etc.) valoarea totală a acestora definind pragul absolut de sărăcie;
2. Sărăcia relativă care pune în discuție poziția economico-socială a individului în raport cu nivelul general al bunăstării populației în care trăiește acesta;
3. Sărăcia subiectivă care se definește prin anumite criterii psiho-umane ce sunt declarate de consumatorii de bunuri și servicii.

Indicatorii cei mai frecvent utilizați în descrierea amplitudinii și intensității sărăciei, pornesc de la veniturile realizate de diverse tipuri de consumatori: indivizi, familii, gospodării în raport cu consumul, reflectând puterea reală de cumpărare a bunurilor și serviciilor de pe piață cu aceste venituri.

Conceptul de sărăcie absolută este frecvent utilizat în situațiile de sărăcie extremă care vizează aspecte de supraviețuire a populației. Adâncirea fenomenului sărăciei în țările est europene, după anii '90 justifică utilizarea lui în formularea unor politici sociale de intervenție, conferind o relevanță nouă conceptului.

Sărăcia relativă constituie o altă situație, întâlnită și în societățile dezvoltate. Ea se definește în raport cu un context socio-economic determinat, pornind de la conceptul de bunăstare consacrat și acceptat în cadrul societății respective. În analizele realizate de OCDE și UE acest concept este preferat deși organismele menționate utilizează metodologii diferite pentru evaluarea pragului sărăciei relative. Specialiștii apreciază că cifrele publicate de aceste instituții pentru calculul sărăciei relative, din diverse țări, măsoară mai mult inegalitatea veniturilor și mai puțin efectele complexe produse de incidența socială a acestui tip de sărăcie. Indicatorul sărăciei relative este totuși, cel mai utilizat în realizarea unor comparații internaționale.

Remarcăm însă că, în ultimii ani PNUD a recurs din nou la indicatorul **sărăciei absolute**, ceea ce constituie o recunoaștere la nivel internațional, a faptului că în estul Europei sărăcia a atins cote, ce atrag atenția asupra supraviețuirii biologice a populației.

În funcție de cele trei categorii de sărăcie ce pot fi identificate, și pragurile de sărăcie pot fi absolute, relative sau subiective.

Metodologiile de determinare a **pragului absolut de sărăcie** au drept principiu folosirea normelor de consum alimentar, nealimentar și de servicii. În ceea ce privește cheltuielile alimentare ele sunt normate de nutriționiști, celelalte sunt stabilite prin normarea, de către specialiștii care fac evaluarea.

Pragul sărăciei relative se determină pe baza distribuției statistice a populației (a gospodăriilor) în funcție de o variabilă sau un set de variabile. Determinarea pragului sărăciei relative în funcție de nivelul veniturilor sau al cheltuielilor de consum, în practică se obțin cu costuri relativ mari. Între venituri și cheltuieli, acestea din urmă prezintă o mai mare oportunitate pentru aproximarea veniturilor permanente, măsurând în același timp resursele formale și informale ale gospodăriilor. Pragul sărăciei relative se poate determina prin **metoda decilelor**. La limita superioară a primei decile se situează primul procent de 10% din numărul total al gospodăriilor considerate sărace; **metoda mediilor sau medianelor se referă la** distribuția unei variabile: venituri sau cheltuieli. Trasarea pragului în acest caz se poate face în mod arbitrar la 40, 50 sau 60% din valoarea mediei sau medianei. Utilizarea mediei sau medianei este de asemenea, arbitrară. Mediana este totuși o variabilă care reflectă mai bine tendința centrală în structura veniturilor.

Pragul de sărăcie subiectivă se bazează pe percepția și aspirațiile indivizilor, cu privire la semnificația venitului minim necesar pentru acoperirea nevoilor proprii de consum. Există mai multe metode de investigare a acestui tip de prag subiectiv:

1. **Metoda Goedhart** se bazează pe răspunsurile la întrebarea: "Ce nivel de venit considerați dumneavoastră personal a fi absolut minimal?";

2. **Metoda** aplicată în cadrul **Universității Leyden**, care utilizează o scală de valori a veniturilor corespunzătoare următoarelor niveluri de trai: inacceptabil, rău, insuficient, suficient, bun, și foarte bun. Întrebarea este: "Vreți să indicați venitul care, în opinia dumneavoastră trebuie să corespundă fiecăreia dintre categoriile următoare...";
3. **Metoda Centrului de politică socială** elaborată de **Deleeck și alții**, se bazează pe o întrebare evaluativă: "Ținând cont de veniturile efective ale gospodăriei dvs., reușiți să vă acoperiți necesitățile?" Răspunsurile sunt sugerate de o grilă cu 6 opțiuni posibile: f. greu, greu, destul de greu, destul de ușor, ușor, f. ușor;
4. **Metoda I.C.C.V.** se folosește în cercetarea Diagnoza calității vieții și utilizează următoarea întrebare asupra nivelului considerat absolut necesar pentru venitul minim: "În momentul de față vă considerați sărac? Sunteți mulțumit de veniturile actuale ale familiei dvs? "

Este foarte interesant când prin metode diferite de abordare a calculului pragului de sărăcie se ajunge la rezultate destul de omogene.

3. METODA NORMATIVĂ - OPȚIUNE DE CALCUL ÎN ICCV

Metoda normativă a fost folosită de diferite colective de cercetare coordonate de dr. Cătălin Zamfir¹ și de dr. Gheorghe Barbu², până în anul 2000; din anul 2001 și 2005 metoda a fost preluată de dr. Adina Mihăilescu³, care a continuat demersul de calcul al minimurilor de trai prin aceeași metodă.

Metoda normativă folosită în anul 2001 și în anul 2005⁴ este cea care stabilește cantumuri ce nu depind de nivelurile de consum înregistrate la un moment dat, ci se bazează pe norme apreciate în studii de specialitate privind dezvoltarea și manifestarea individului în viața de zi cu zi, în spațiul familial sau în afara acestuia.

¹ Zamfir, Cătălin, coord. "Dimensiuni ale sărăciei", Ed. Expert, București, 1995.

² Barbu, Gh., "Nivelul minim de trai – concept și instrument operațional în realitatea românească", Revista Calitatea Vieții 3-4, Ed. Academiei Române, București, 1992.

³ Mihăilescu, Adina, "Nivelurile minime de trai în condițiile actuale în mediul urban", Revista Calitatea Vieții 1-2, Ed. Academiei Române, București, 2001 și "Nivelurile minime de trai decent și de subzistență în România în mediul rural", Revista Calitatea Vieții 1-4, Ed. Academiei Române, București, 2002.

⁴ Raportul de cercetare: "Politici sociale și economice cu impact asupra consumului populației", Coordonator: dr. Mariana Stanciu, capitolul "Conceptul minim de trai în zilele noastre"- Fundamentarea bazelor teoretice ale conceptului de minim de trai în condițiile dezvoltării actuale a țării noastre, în vederea utilizării acestuia la proiectarea politicilor economice și sociale și accesul populației din țara noastră la bunurile și serviciile esențiale, 2005.

Avantajele și limitele metodei normative:

- Instrument de măsurare a sărăciei.
- Metoda este complexă. Mulțimea elementelor materiale, culturale, educaționale, de sănătate etc. ce intră în componența sa, dar și din interacțiunea și schimbările la care sunt supuse aceste elemente, ne arată nevoile de consum ale ființei umane și persoanelor aflate în întreținerea ei (familia, gospodăria), precum și interdependența creată între aceste nevoi și cadrul economic și social în care se manifestă.
- Grad ridicat de relativitate. Schimbările permanente ale produselor pe piață, a prețurilor, a cantităților de consum determină acest aspect. Ce este folositor astăzi poate fi depășit fizic sau moral mâine. Schimbările sunt rapide și fundamentale, mecanismul cerere-ofertă satisface dorințele și aspirațiile umane, ceea ce determină o schimbare și în procedeele de calcul al coșului zilnic de consum al populației.

Deosebirile dintre **minimul decent** și cel de **subzistență** derivă din faptul că, la determinarea pragului de subzistență au fost eliminate o serie de cheltuieli în afara cărora este aproape de neconceput o viață civilizată în etapa actuală de dezvoltare (cheltuielile pentru servicii culturale, poștă și telecomunicații etc.).

Întrucât, în cinci ani, în consumul populației României s-au produs modificări în obișnuințele de cumpărare de pe piața bunurilor alimentare și nealimentare, ca și a serviciilor a fost important să surprindem și să operăm aceste tendințe. Schimbările în consum au fost urmărite pe diferite tipuri de familii, tipologii, iar în ceea ce privește evaluarea cheltuielilor pe fiecare membru din gospodărie s-au utilizat scalele de echivalență, pe care le prezentăm în cele ce urmează.

3.1. Tipuri de familii. Tipologii de calcul al coșului

• Mediul urban:

- cuplul de salariați cu doi copii în întreținere;

- cuplul de pensionari.

• **Mediul rural:**

- familia de doi agricultori, activi, cu doi copii în întreținere
- familia de doi vârstnici, persoane inactive, posibil foști agricultori, lucrători pe cont propriu al pământului sau foști salariați în structurile de stat, opțiune care s-a considerat a fi interesantă și justificată în analiza tipologiilor din țara noastră, având în vedere numărul mare de persoane vârstnice ce populează satele românești .

3.2. Scale de echivalență

Consumul și patternurile de consum diferă, de la o familie la alta sau de la o perioadă la alta, într-un anumit context economico-social și cultural. Pentru a surprinde aceste diferențe se folosește consumul pe adult echivalent. Cuantumul de consum pornesc de la necesitățile adultului activ care capătă valoarea 1; 0,9-reprezintă valoarea cheltuielilor pentru al doilea adult din gospodărie, respectiv soția capului de gospodărie; 0,7 – cheltuielile pentru primul copil și 0,5 – cheltuielile pentru cel de-al doilea copil al familiei. Prin urmare familia standard (2adulti + 2copii) are un total de: $1+0,9+0,7+0,5=3,1$.

La familia de pensionari se acordă 1 capului de gospodărie și 0,9 soției acestuia. Prin urmare familia de pensionari are un total de: $1+0,9=1,9$ (în cazul familiei de pensionari s-a apreciat consumul primului pensionar, bărbat, cap de gospodărie 0,8 din consumul adultului, bărbat, activ, iar pentru a doua persoană vârstnică, pensionară, femeie s-a luat în calcul 0,9 din consumul adultului bărbat, vârstnic, cap de gospodărie.)

Salariați	1 - pentru capul gospodăriei bărbat, salariat
	0,9 - pentru femeie, salariată
	0,7 - pentru primul copil din gospodărie
	<u>0,5 – pentru al doilea copil din gospodărie</u>

Total - 3,1.

- Pensionari**
- 1 - pentru capul gospodăriei bărbat, echivalentul a 0,8 din consumul adultului, bărbat, activ
 - 0,9 - pentru a doua persoană vârstnică

Total - 1,9.

Alte metode:

1. **Banca Mondială** 60% din valoarea medie a cheltuielilor lunare
2. Cheltuielile conform datelor **INS** pentru:
 - familia standard de salariați echivalentul a 2,9
 - familia de pensionari
3. Cheltuielile conform calculelor **ICCV** pentru:
 - tipul de familie de doi salariați cu doi copii echivalentul a 3,1 – 2.180 lei în urban și 1.758 lei în rural, luna aprilie 2012.
 - familia de pensionari echivalentul a 1,9 – 1.355 lei în urban și 1.295 lei în rural, luna aprilie 2012.

3.3. Criterii de selectare a produselor și serviciilor

- a) Din punct de vedere al alimentelor selectate s-a avut în vedere un preț minim, dar și o anumită calitate a produselor, ținând seamă de firmele producătoare cu tradiție în fabricarea produselor din carne sau a derivatelor din lapte. Criteriul calitativ s-a avut în vedere și mai departe la produsele din îmbrăcăminte-încălțăminte și alte articole ce țin de locuință.
- b) Durata de utilizare a articolelor de îmbrăcăminte: palton, pardesiu, geacă, sacou etc. a fost redusă la jumătate din intervalul prevăzut inițial atât la bărbat, cât și la femeie, (respectiv de la 10 la 5 ani, iar la copii, aceleași articole au ca durată de utilizare 2 ani,

de la 5 ani, câți au fost prevăzuți în calculele anterioare anului 2000).

- c) În ceea ce privește detergenții, înălbitorii, etc folosiți pentru curățarea rufelor au fost înlocuiți de detergenții actuali care au în compoziție toate aceste substanțe.
- d) La produsele electrice și electrocasnice gen radio și fier de călcat, televizor nu a mai fost nevoie să se calculeze consumul la 1/3 din consumul mare energetic, deoarece noile produse electrice și electrocasnice cu consum A și A+ sunt concepute pentru a folosi minimum de energie sau apă, cu aceleași rezultate în privința calității serviciului.
- e) În anul 2005 extinderea rețelelor de telecomunicații a făcut posibilă introducerea în calculul cheltuielilor lunare cu întreținerea locuinței (întreținere, lumină, telefon aplicate la tariful social minim) a plății pachetului de bază la televiziunea prin cablu, rețele care deja au acoperire în orașele mari și mici ale țării și care au luat amploare și în zonele rurale.
- f) De asemenea, la evaluarea coșului din luna mai 2005 a mai fost luat în calcul un fond de siguranță și economii de 10% din venitul familiei, pentru situații neprevăzute (boală, deces sau alte evenimente și cheltuieli).

În cele ce urmează vom detalia metodologia de calcul pentru mediul urban și rural, pe tipurile de familii menționate anterior și pe capitole de cheltuieli.

Necesarul caloric

Normele de consum stabilite de specialiștii nutriționiști de la Institutul de Igienă și Sănătate Publică din București, pentru o persoană adultă și activă profesional, care lucrează în condiții medii de efort fizic și intelectual, se încadrează între **2.700 și 3.200** de calorii pe zi.

Institutul Național de Statistică prezenta următoarele valori ale consumului caloric, pentru populației României, în trimestrul al III-lea 2009. A se vedea tabelul de mai jos:

**Consum de calorii și factori nutritivi
pe categorii de gospodării
în trim. III 2009 (tab. 22, p. 57)**

- medii zilnice pe o persoană -

	Total gospodării	Salariați	Agricultori	Pensionari
Calorii	2469	2425	2442	2584

Opinia nutriționiștilor americani, care se confruntă cu o mare problemă în societatea lor – obezitatea și persoanele supraponderale – consideră că o femeie adultă care nu depune eforturi fizice deosebite are nevoie de numai **1200-1600** de calorii/zi pentru a-și menține greutatea optimă și pentru a-și păstra sănătatea. La fel stau lucrurile și în cazul bărbaților sedentari, cu un necesar caloric de **1600-2400** de calorii/zi. (Tablete de stil de viață de Hans Deihl și Aileen Ludington (pp.75-76)).

Din considerentele pe care le-am prezentat mai sus, am optat pentru un consum alimentar minim de **2.700 calorii pe zi**, acesta reprezentând minimul stabilit de nutriționiștii români, în prezent.

Necesarul minim

- Produse alimentare

Carne și derivate din carne. Cantitatea cea mai mare între porc, vită și pui a fost stabilită la carnea de porc, deoarece intră în obișnuințele de consum ale adulților din țara noastră; urmată de carnea de vită considerată sănătoasă de nutriționiști pentru organism, atât la adult cât și la copii, iar ultima, cantitativ vorbind a fost stabilită carnea de pui, deoarece, pe de o

parte, ea este o carne accesibilă ca preț, pe piață, iar pe de altă parte constituie carnea cea mai recomandată de nutriționiști pentru copii și bătrâni, în cazul familiilor studiate, cu copii în întreținere și al celor de vârstnici.

Lapte și derivate din lapte s-au stabilit tot în funcție de preferințe și sănătate pentru organism respectiv, telemea de oaie mai mult pentru adulți, urmată de telemea de vacă mai mult pentru copii, iaurt un derivat absolut necesar copiilor, dar la fel de recomandat și adulților și untul într-o cantitate mai mică, substituit fiind de consumul de margarină, care este din grupa grăsimilor și care intră în obișnuințele de consum ale cumpărătorilor din țara noastră.

Grăsimi a fost ales uleiul de floarea soarelui, 600ml/lună/persoană adultă.

Legume: ceapa, morcovul, usturoiul și pătrunjelul deoarece pot fi folosite la toate felurile de mâncare și pentru țara noastră ele sunt accesibile pe piață în toate anotimpurile, regăsindu-se în culturile tuturor zonelor geografice ale țării, de la câmpie până la zonele mai înalte de deal sau podiș. Următoarea opțiune în necesarul alimentar al familiilor, cartoful consumat în cantități mari la noi în țară și care se regăsește în toate tipurile de culturi, de șes sau deal, podiș, în sud ca și în nord, în vestul ca și în estul țării; de asemenea fasolea o legumă des întâlnită în țara noastră și iarna, ca și vara, uscată sau verde, în funcție de anotimp;

Fruite: merele care se găsesc în toate anotimpurile, fiind în același timp, extrem de hrănitore pentru organismul uman, 4,5kg/lună/persoană adultă.

Zahăr și dulciuri: în cantitate redusă, 2,1kg/lună, cam 70g/zi/persoană adultă.

Cafea: 1 ceașcă/zi.

Produsele alimentare incluse în coșul minim și prețurile acestora

În ceea ce privește prețurile de achiziție a produselor agroalimentare de pe piață au fost folosite în calculul coșului minim de consum, prețurile

existente în magazinele de tip hipermarket și supermarket (Cora, Metro, Carrefour), deoarece sunt cele mai mici prețuri de cumpărare de pe piață. Cei mai mulți cumpărători preferă asemenea magazine întrucât acolo găsesc tot ceea ce le este necesar (având în vedere că această rețea de hiper și supermarketuri s-a extins foarte mult și se va mai extinde în continuare). Și de asemenea prețurile de pe piețele mari ale Bucureștiului: Obor și Colentina - cartierul Colentina, Big - cartierul Berceni, N.Grigorescu, Miniș și 1 Decembrie 1918 - cartierul Titan, Piața Moghioroș - cartierul Drumul Taberei, piețe frecventate de cumpărătorii respectivelor cartiere din București și care sunt accesibile publicului larg la prețurile de desfacere a legumelor, fructelor și altor produse agroalimentare.

Autoconsumul

Este cuprins în capitolul de consum alimentar, la calcularea coșului din mediul rural și include:

Lactate: lapte, telemea, iaurt, unt;

Carne de porc, vită și pui, untura și ouă - ce provin de la animalele și păsările crescute în propriile gospodării;

Legume, rădăcinoase: morcovii, ceapa, usturoiul, verdeța, cartoful, fasolea verde și uscată, ca fiind obținute pe parcursul întregului an, de respectivele familii țărănești.

Evaluarea autoconsumului s-a realizat cu prețurile lunii respective în care se face evaluarea coșului, ca medie a prețurilor țărănești din țară. Prețurile sunt furnizate și calculate de INS în buletinele informative lunare.

- Produse nealimentare

Îmbrăcăminte, încălțăminte - s-a ținut seamă în primul rând, de sexul persoanei pentru care se face calculul și de anotimp. Acesta a fost și motivul detalierii produselor pentru bărbatul - activ social, bărbatul - inactiv, pensionar, femeia - activă social, femeia - inactivă, pensionară,

copilul - școlar băiat, copilul - școlar fată, pentru fiecare caz în parte, ținându-se seamă de cele necesare la capitolul îmbrăcăminte/încălțăminte, în casă și în afara spațiului de locuit.

Articole de uz gospodăresc: articolele electrice, articolele sanitare și de igienă, articolele textile, veselă, tacâmuri, articole de menaj, alte produse de uz gospodăresc s-au stabilit în mod corespunzător pentru patru persoane, urban, rural și două persoane în vârstă, urban și rural.

Rechizitele școlare și alte articole de papetărie privesc, în special, cerințele școlare ale copiilor, dar și un minim necesar pentru adulți.

Medicamentele. Pentru o evaluare cât mai corectă a cheltuielilor actuale ale populației României, la capitolul medicamente și servicii de sănătate am optat pentru valorile declarate de populație în Ancheta pe gospodăria efectuată anual de Institutul Național de Statistică și care se constituie ca un reper al sănătății populației, în calculul general al minimului de trai.

- Servicii

Transportul cuprinde în calcul:

Două abonamente lunare, câte unul pentru fiecare adult, pe o singură linie de transport în comun, în cazul persoanelor active din mediul urban, care se deplasează zilnic spre serviciu;

Pentru copii am considerat că nu este nevoie de abonament deoarece merg la școlile din apropierea locuinței;

Patru călătorii la clasa a II-a cu trenul, pentru familia de persoane active cu copii, din mediile urban și rural, o dată pe an, când se deplasează în concediul de odihnă;

Două călătorii cu reducere, echivalentul unei călătorii întregi, cu trenul, pentru familia de pensionari (vârșnici) din mediile urban și rural,

atunci când se deplasează, o dată pe an, în concediul de odihnă și tratament.

Serviciile culturale, igiena personală, serviciile de reparare și întreținere a obiectelor de îmbrăcăminte și încălțăminte s-au stabilit în mod corespunzător pentru patru persoane, urban, rural și două persoane în vârstă, urban și rural.

Fond de siguranță și economie

În calculul **minimului de trai decent**, pentru toate categoriile de familii analizate: adulți activi cu doi copii în întreținere, din urban și rural, cuplul de vârstnici din urban și rural a fost prevăzut un **quantum de 10% din calculul final al coșului de consum**, pentru un **fond de siguranță și economie**, în vederea acoperirii diverselor cheltuieli necesare în situații neprevăzute - nuntă, botez, boală, spitalizare, deces.

4. DINAMICA DIFERITELOR TIPURI DE VENITURI ȘI A MINIMULUI DE TRAI DECENT ȘI DE SUBZISTENȚĂ (BAZĂ DE DATE ȘI GRAFICE)

Începând cu anul 1991, etapele de liberalizare a prețurilor a antrenat un alt fenomen, acela de decalare a veniturilor în raport cu prețurile pieței. Nu în mod întâmplător veniturile nu au mai putut, pe parcursul anilor următori, circa un deceniu, când România s-a confruntat cu hiperinflația să facă față la majorările de prețuri și creșterile de TVA la bunurile și serviciile de pe piață.

O primă etapă de creștere a prețurilor a fost în perioada aprilie-iunie, la produsele absolut necesare, cu alte cuvinte cele de consum fundamental și anume: produse alimentare, medicamente, săpun și detergenți, articole pentru copii, cărți și rechizite școlare. Toate scumpirile separat pe produs, cu atât mai mult la un loc au avut consecințe asupra puterii reale de cumpărare a populației. Salariile, fie medii, cu atât mai mult cele minime, pensiile sau alocațiile pentru copii nu au mai putut acoperi prețurile diverselor produse de pe piață, cum se întâmpla în anii 1990, 1991. În aprilie 1991 au avut loc creșteri mari, de peste două ori, la prețurile produselor alimentare, care au fost menținute până atunci, la un nivel minim: pâinea, uleiul, carnea, peștele, conservele din fructe, zahărul. În luna iulie 1991 se înregistrează unele scăderi de prețuri la produsele de sezon: legume, cartofi, ouă. La mărfurile nealimentare, prețurile au crescut însă cu 21,3 %, iar la servicii cu 28,2%, creșterea producându-se îndeosebi la articolele de îmbrăcăminte și încălțăminte, articolele chimice, articolele de

igienă, cosmetică, medicamente, materiale de construcție și produse culturale. Pentru a păstra un raport suportabil venituri/prețuri în perioada aprilie-iunie 1991 s-au acordat de către stat, compensații salariaților într-un cuantum de 2.875 lei lunar brut (2.100 lei net), ceea ce a determinat creșterea cu peste 60% a salariului mediu nominal față de octombrie 1990. Suma alocațiilor pentru doi copii a crescut cu 44,7 % față de octombrie. Anul 1991 a marcat apariția șomerilor în peisajul social al țării. Creșterea numărului lor a fost iminentă și a condus la degradarea vertiginoasă a condițiilor de existență pentru multe familii de salariați, care au rămas fără locuri de muncă. Impactul social al șomajului a fost dublat și de creșterea inflației împreună acționând asupra scăderii reale a tuturor categoriilor de venituri. Eliminarea subvențiilor bugetare (octombrie 1990-martie 1991), introducerea TVA, modificarea cursului de schimb valutar au condus în martie 1991 la o creștere a prețurilor. La acea parte a bunurilor și serviciilor de consum care nu au fost considerate de strictă necesitate creșterea prețurilor și adăugarea TVA-ului a condus la o diferență, în sensul creșterii față de octombrie 1990, cu aproximativ 80%.

În mai-august 1992 s-a impus ca măsură de protecție socială creșterea veniturilor (65% față de octombrie 1991), consecință directă a creșterii prețurilor. Au fost două etape de indexare a salariilor: în noiembrie 1992 indexarea cu 20% a salariilor de bază din unitățile finanțate de la bugetul public național și o compensare-indexare medie pe salariat de 9.000 lei brut. În octombrie 1992 față de aceeași lună a anului 1990 se înregistra o creștere de aproape 2,5 ori a prețurilor față de salarii. Și alocația pentru copii cunoaște cea mai scăzută putere de cumpărare între anii 1992-1996.

Ca o consecință a eliminării în întregime a subvențiilor, în 1993, a avut loc o adevărată explozie a prețurilor - indicii prețurilor crescând de peste 4 ori, cu mult față de indicii salariului real care a înregistrat o creștere doar de 3,3 ori - ceea ce a impus ca măsură de protecție socială acordarea unei compensații de 10.160 lei brut lunar la salariu, începând cu luna aprilie.

În octombrie 1994 față de aceeași lună a lui 1993, prețurile au crescut cu 137,9% pe total, cu 166,7% la produsele alimentare de origine vegetală și cu 101,6% la produsele alimentare de origine animală. Urmare a creșterii

prețurilor s-au indexat salariile în trei etape: s-au primit 24.800 lei lunar brut prin H.G. nr. 34/1994; în aprilie-iunie s-au acordat 19.350 lei lunar brut prin H.G. nr.177/1994; iar în iulie-septembrie 10.100 lei lunar brut prin H.G. nr. 443/1994. Aceste măsuri politice a condus pe parcursul anului 1994, la menținerea unui raport acceptabil, între indicele prețurilor de consum și indicele câștigului salarial mediu net real - 108,4 %.

În luna octombrie 1995 au avut loc creșteri mari de prețuri în principal la unele produse alimentare de bază în consumul populației: legume, fructe, ulei comestibil, făină, ouă, zahăr, tutun, medicamente, cât și la unele servicii: îngrijirea medicală, salubritatea, consumul de apă, transportul, consumul de combustibili, dar și la produse de uz casnic cum ar fi mobilă și frigidere.

În următorii ani 1998 și 1999 situația se deteriorează și mai mult, ca urmare a scumpirii carburanților, energiei electrice, consumului de apă caldă, ceea ce afectează veniturile reale la nivelul întregii societăți românești. Alocația pentru copii cunoaște un al doilea val de scădere reală, după anul 1999; cea mai mare scădere fiind înregistrată în 2000.

Întâlnite în toate țările cu economie de piață, în România fenomenul inflaționist a cunoscut mai ales după anul 1991 o intensitate ridicată, care s-a mai diminuat după 2003, afectând de-a lungul timpului o mare parte din populație. Soluțiile adoptate de stat în vederea protecției celor aflați în suferință s-au dovedit și se dovedesc în continuare, mai ales din lipsă de mijloace materiale și financiare, incapabile să oprească agravarea situației și cu atât mai puțin să determine ameliorarea acesteia. Ca urmare, se poate spune că, în țara noastră, prin amploarea și implicațiile pe care le cunosc, costurile sociale au fost tot mai greu de suportat, atât de populație cât și de stat. În tabelul de mai jos se pot observa indicii prețurilor de pe piață și evoluția lor de-a lungul timpului.

**Indicii prețurilor de consum și rata inflației
în intervalul 1989-2011**

Anul	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Indicii prețurilor de consum (%)	101,1	105,1	270,2	310,4	356,1	236,7	132,3	138,8	254,8
Rata inflației (%)	1,1	5,1	170,2	210,4	256,1	136,7	32,3	38,8	154,8

1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
159,1	145,8	145,7	134,5	122,5	115,3	111,9	109,0	106,6	104,8	107,9	105,6	106,1	103,1
59,1	45,8	45,7	34,5	22,5	15,3	11,9	9,0	6,56	4,84	7,85	5,59	6,09	3,14

Sursa: *Indicii anuali ai prețurilor de consum și rata anuală a inflației în perioada 1989-2011*, INS, 2012, Notă: Anul precedent = 100.

Analizând **venitul salarial mediu net din economie** în decursul timpului putem constata că a fost cu mult sub ceea ce numim un salariu decent pentru condiții de viață decente. Bunurile și serviciile care se puteau cumpăra cu acest venit salarial mediu net au înregistrat o scădere de până la circa 60% în 1993, 63,7% în 1994, cu puțin peste 65% în 1997 și 1998. Apoi în 1999 – 2002, puterea reală de cumpărare a ajuns la 60%, din ceea ce se putea procura în anul luat ca referință 1989. Evoluția venitului salarial mediu net real pe economie a avut un vârf de evoluție spre sfârșitul intervalului analizat, respectiv 2008, 2009 când se putea acoperi cam 80%-90% din necesarul de produse și servicii, comparativ cu 1989.

Situația s-a îmbunătățit încă din 2007, când puterea de cumpărare a venitului salarial mediu net pe economie a putut acoperi în totalitate coșul de bunuri alimentare, nealimentare și servicii al anului de bază, 1989, ba chiar a și depășit acest prag cu 16%, situație care rămâne favorabilă și mai departe până în 2010 când, reducerea cu 25% a valorii venitului salarial mediu net pe economie a plasat acest venit la valoarea reală de cumpărare, din anul 2008. Această măsură politică a afectat veniturile unei treimi din categoria bugetarilor: profesori, medici, polițiști, vameși, funcționari de stat, etc. și nu numai, deoarece și în mediul privat măsurile anti-criză au dus pe de o parte, la reducerea personalului angajat, iar pe de altă parte, la menținerea numărului angajaților și diminuarea salariilor cu 10 până la 15%. Reducerea cu 25% a valorii salariului real, ca și creșterea TVA-ului de

la 19 la 24% în luna iunie 2010 plasează acest venit aproape de puterea lui de cumpărare din anul 2008, practic avem o regresie în timp, a puterii de cumpărare a salariului real, din 2010 la nivelul lui 2008 (vezi diversele situații de venituri și minimul decent de trai și de subzistență din Anexa 9.1.).

Valoarea reală a **salariului minim** pe economie a avut în tot intervalul de timp studiat 1989-2011 o tendință de scădere, atingând un nivel maxim în anii 1999 și 2000 (scădere cu 74,2% și respectiv 75,6%), scădere reflectată de creșterea prețurilor la carburanți, energie și apă. Cu alte cuvinte, în intervalul de timp 1999 - 2000, puterea de cumpărare a unui salariu minim era la un sfert din ceea ce se putea cumpăra în anul de bază, 1989. Din anul 1994, și până în anul 2002, exceptând 1999 și 2000, când a cunoscut cea mai mică valoare de cumpărare el a putut acoperi cam o treime din produsele și serviciile ce se puteau cumpăra în anul 1989, an de bază, luat în calcul. Situația se mai îmbunătățește începând cu anul 2005, ca apoi, spre sfârșitul intervalului de analiză, puterea de cumpărare a acestuia să rămână aproape constantă la valoarea de 60%.

Salariul minim net începând cu octombrie 2000 a fost de 700.000 lei din care s-au scăzut contribuțiile de 1% șomaj, 5% pensie, 7% sănătate; din decembrie 2000 a crescut la valoarea de 1.000.000 de lei; la 1 martie 2001 s-a mărit la 1.400.000 de lei, iar de la 1 ianuarie 2003 devine 2.500.000 lei brut adică, 2.175.000 lei net. Salariul minim net crește din 2005 și până în decembrie 2006 la 390 lei brut din care se scad contribuții mai mari la fondul de pensii: 9,5% contribuția la pensie, 6,5% la sănătate și 1% la șomaj, rămânând o valoare netă de 323,7 lei după scăderea tuturor contribuțiilor. Ianuarie 2007 marchează o nouă creștere a salariului minim la 440 lei cu scăderea aceluiași procente la sănătate, fondul de pensie și șomaj, obținând o valoare netă de 365 lei. Din 2008, conform HG 1051/2008 salariul minim brut pe țară crește la 500 lei dar contribuțiile de 33%, mărite la sănătate și fondul de pensie, fac ca valoarea netă a salariului minim să fie doar de 335 lei. Începând cu octombrie 2009, valoarea salariului minim brut devine 600 lei, conform OUG 82/2010. Scăderea contribuțiilor de 33%, conducând la o valoare netă de 402 lei, mai mare ca cea din 2008, ca apoi în ianuarie 2012 să crească la 700 lei brut, respectiv 469 lei, după scăderea contribuțiilor de 33% la fondurile de asigurări sociale de stat.

În ceea ce privește **pensiile**, cele mai importante două măsuri politice cu impact social au vizat aducerea vârstei de pensionare al femeilor la 62 de ani și eliminarea categoriilor de meserii ce beneficiază de pensionare anticipată specială. Vârsta medie efectivă de pensionare fiind ridicată de la 55 de ani, cât a fost până de curând în cele mai multe țări, la 60 de ani. După aceasta vârsta de pensionare se ridică gradual, până la 65 de ani și mai sus, atât pentru bărbați, cât și pentru femei, odată cu creșterea longevității populației.

Cea mai importantă funcție a statului, aceea de ușurare a eforturilor personale ale populației de a-și transfera veniturile dobândite pe perioada anilor de muncă către bătrânețe, pe scurt ne referim la funcția de înlocuire a economiilor sau salariului cu pensia de asigurări sociale de stat; ca de altfel și protejarea celor cu venituri minime. Cu alte cuvinte vorbim de redistribuirea veniturilor populației și atenuarea sărăciei. Compensarea sau garantarea unei pensii minime, în prezent de 350 lei, este cea mai ieftină modalitate de eliminare a sărăciei persoanelor vârstnice. Persoanele cu venituri mari contribuie mai mult și primesc mai mult, dar se presupune ca, unele din contribuțiile lor să fie transferate către cei cu venituri mai scăzute.

Modalitatea de economisire a unor fonduri de populația cu venituri peste medie și mari îi încurajează să participe la redistribuirea veniturilor acumulate la fondul de stat, prin care își exprimă, în mod indirect, solidaritatea față de cei cu venituri mici. Un dezavantaj ar fi că într-o lume imprevizibilă se oferă o asigurare mai redusă împotriva fluctuației veniturilor celor care sunt deasupra nivelului pensiei minime, decât în cazul unei componente publice fixe. Prin funcția de asigurare statul elimină multiplele riscuri la care sunt vulnerabili în special cei în vârstă, incluzând și cazurile de incapacitate de muncă, longevitate, riscuri politice și investiționale.

Anii în care pensia medie netă de asigurări sociale de stat a fost în incapacitate de a acoperi necesarul minim de consum estimat pentru un pensionar au fost anii: 1993 (43,9%) și 1997 (45,9%). În ansamblul perioadei 1989-2000, pensia medie lunară a cunoscut un vârf de evoluție în 1990 (cu 11,6% mai mult decât în anul precedent), în rest, în întreg intervalul puterea de cumpărare a pensiei medii de asigurări sociale de stat a

reprezentat puțin peste jumătate, din cât i-a trebuit unui pensionar de a-și procura mărfurile și serviciile necesare anului de bază, 1989. Începând cu 2009 apare o tendință de creștere peste anul de referință, creșterea datorându-se recalculării punctului de pensie și creșterii acestuia; totuși inflația din luna august 2010 a făcut să mai scadă puțin valoarea reală a pensiei aflată în ascensiune.

După anul 1989, inflația în continuă creștere a determinat și diminuarea puterii de cumpărare a **alocației de stat pentru copii**. Anii, în care alocația copiilor a cunoscut cea mai scăzută putere de cumpărare au fost: 1992 - 1996, apoi perioada 1999-2008; cea mai accentuată scădere întâlnindu-se în 2000 (22,6% la alocația primului și 37,1% la alocația celui de-al doilea copil); schimbările pozitive din 1997 și 1998 au fost rezultatul majorării alocației la 50.000 lei (de la 12.500 lei) în februarie 1997 și al acordării alocației suplimentare pentru copiii de rangul 2 la 4. Începând cu 2009 se produce o nouă majorare a alocației copiilor, de la 24 la 42 de lei pentru primul și al doilea copil ș.a.m.d. aspect ce a dus la mărirea cu circa 50% a puterii de cumpărare în ultimii ani a acestui venit, față de 1989.

5. GREUTĂȚI ÎN GĂSIREA DE SOLUȚII DE POLITICĂ SOCIALĂ PENTRU UNELE GRUPURI DE POPULAȚIE VULNERABILĂ

Neajunsurile apărute în politicile sociale, inclusiv în cele orientate spre grupurile de populație vulnerabilă aflate în risc de cădere în sărăcie sau chiar în sărăcie reală, se datorează în principal, crizei economice. Distribuirea și redistribuirea unor fonduri insuficiente către categoriile sociale dezavantajate, aflate într-un proces de extindere îngrijorătoare, nu pot să ofere decât soluții temporare și nu să schimbe situația, în sens pozitiv ci doar să o amelioreze. Speranța modificării favorabile a condițiilor de trai poate fi construită numai pe un alt curs al vieții economice și acesta este de neconceput în afara proprietății care impune interes, rigoare, rentabilitate.

5.1. Familia monoparentală cu unul, doi și mai mulți copii

Din studiile efectuate de Institutul de Cercetare a Calității Vieții asupra modului în care trăiește populația, poziția cea mai delicată o dețin familiile care au copii în întreținere și mai ales cele cu mai mult de doi copii, iar în cazul familiilor monoparentale și cele cu doi copii. Fiecare persoană în plus, respectiv copil, aflat în grija unei familii, prin nevoile sale proprii poate agrava situația generală a familiei. La venitul general al familiei, copiii contribuie cu o sumă mică, alocația pentru copii. Înțelegem de ce, aceste familii se descurcă din ce în ce mai greu, mai ales dacă se adaugă și al doilea sau al treilea, ș.a.m.d. copil. Dacă familiile sărace cu copii ar avea venituri mai mari le-ar utiliza cu precădere pentru

cumpărarea de alimente strict necesare și de alimente dorite de copii atât în mediul urban, cât și în rural. Dorința de a avea un **loc de muncă** ocupă o poziție centrală pentru familiile cu risc mare de cădere în sărăcie și datorită faptului că principalul susținător material și moral al familiei nu mai există, de obicei tatăl, iar copiii rămân în întreținerea mamei sau a altor rude (bunici, mătuși).

În privința copiilor au fost adoptate unele măsuri, între care generalizarea alocațiilor de aceeași mărime, cu începere din 1993, pentru toți copiii până la vârsta de 16 (respectiv 18 ani), indiferent de statutul socio-profesional și de volumul veniturilor susținătorilor. Copiii de vârstă școlară pot beneficia de această alocație dacă frecventează cursurile unei școli. Acordarea, cu începere din ultimul trimestru al anului 1997, a alocației suplimentare pentru cel de-al doilea până la cel de-al patrulea copil, ca și mărimea acestei alocații a putut fi diferențiată, după rangul copiilor. Generalizarea alocației a reprezentat soluția de eliminare a discriminărilor, principiu prevăzut atât în documentele organismelor internaționale, cât și în Constituția țării noastre. Apare un paradox pornit tocmai de la nediscriminarea copiilor prin ceea ce societatea le oferă și anume, o parte din fondurile existente se îndreaptă spre familiile care au suficiente posibilități pentru a le asigura copiilor lor, tot ceea ce le este necesar, fiind diminuate fondurile bănești pe care statul le orientează spre familiile ai căror copii se află în mare dificultate.

Acordarea alocației pentru copii după criteriul veniturilor susținătorilor ar fi de luat în seamă dar este o variantă extrem de dificilă, în primul rând din cauză că nu poate fi stabilită o singură limită de venituri până la care ar fi îndreptățită încasarea alocației, această limită fiind diferită, în principal, în funcție de numărul de copii aflați în întreținere dar și în funcție de statutul localității de reședință, de nivelul prețurilor și al tarifelor, pe plan local. La această dificultate se adaugă variațiile lunare ale veniturilor multor familii, variații care pot modifica sensibil condițiile de viață ale copiilor, dar și posibilitatea strecurării de erori în stabilirea veniturilor fiecărei familii cu copii. Aceste neajunsuri ar antrena, de asemenea, un aparat birocratic mare, cu toate consecințele negative ce se desprind în mod firesc.

Concluziile diverselor anchete sociologice efectuate de colective din I.C.C.V. arată că, în multe cazuri, motivul principal al renunțării la pregătirea școlară a copiilor din familiile nevoiașe îl reprezintă lipsa de posibilități materiale și în principal de venituri. Pentru aceste familii, în special în cazul când părinții au un grad scăzut de instruire, primirea alocației de stat, atâta cât a fost și este aceasta, nu reprezintă un stimulent pentru a da sau a susține pe copii la școală. Soluțiile adoptate prin Ordonanța nr. 10/1997 vin să suplimenteze mijloacele oferite copiilor cu dificultăți materiale. Ordonanța respectivă prevede că elevii și studenții proveniți din familiile care realizează un venit mediu lunar pe membru de familie de până la 50% din salariul minim brut pe țară și au rezultate bune la învățătură, precum și o comportare de nivel ridicat, pot beneficia de mijloace suplimentare constând în obiecte de îmbrăcăminte, încălțăminte, rechizite, eventual alimente.

Inconsecvența politicilor sociale față de copii este totala detașare a alocației de stat de mersul prețurilor și al tarifelor la bunurile și serviciile de consum. Sistemul de mărire a alocațiilor la anumite intervale de timp, respectiv necorelarea acestora cu indicele lunar de prețuri, duce, în diverse intervale de timp, la diminuarea aportului în veniturile familiale și la deprecierea puterii de cumpărare. Un aspect deloc de neglijat este cel al gradului în care alocația primită de familie pentru un copil acoperă cheltuielile impuse de procurarea bunurilor și serviciilor necesare acestuia. Dacă se ia în considerare alocația de bază, de 65.000 de lei, aceasta reprezenta, în octombrie 1999, circa 5,8% din minimumul de trai decent al unui școlar, în 2000 alocația de 42 de lei reprezenta 9% din minimumul decent al unui școlar, prin urmare în decurs de 10 ani, valoarea reală a alocației a crescut doar cu 4 procente.

Această contribuție nesemnificativă, care nu se sesizează în viața copiilor din familiile în care părinții au venituri ridicate, are un rol derizoriu, nesemnificativ, în familiile numeroase și în foarte multe din cele monoparentale. În asemenea familii, alocația aproape că nu-și face simțit deloc rolul și nu-și atinge, decât în mică măsură, scopul pentru care a fost instituită. Situația este deosebit de gravă în familiile în care alocația de stat pentru copii reprezintă singura formă de venit și deci singura sursă de susținere a tuturor persoanelor componente.

Alocația pentru copii reprezintă mai puțin de 5,6%, din salariul mediu pe economia națională, începând cu anul 2001, deteriorându-se treptat ajungând în 2008 la 1,8% din salariul mediu net pe economie, în 2011 situându-se la 2,9% din același indicator (a se vedea Anexa 9.2). Totodată, toți copiii sunt beneficiari de servicii de educație și de îngrijire medicală gratuite. Mamele cu trei și mai mulți copii au primit, începând de la jumătatea deceniului al nouălea, o sumă de 400 lei, iar pentru salariate a apărut și posibilitatea pensionării cu un an mai devreme în situația în care aveau trei copii și cu doi ani mai devreme, dacă aveau patru și mai mulți copii. Obiectivul principal avut în vedere prin toate acestea a fost cel de stimulare a natalității, însă s-a realizat și un efect secundar, și anume acela de a menține, între anumite limite, condițiile de viață ale diverselor tipuri de familii.

5.2. Cupluri care își achiziționează o casă și mobilier

Simularea scăderii venitului salarial net, în luna august 2010 la 600 lei, 700 lei, 800 lei, 900 lei, 1000 lei, 1200 lei și 1500 lei a condus la următoarele concluzii: salariul real scade la jumătate din valoarea anului 1989, când venitul salarial este de 600 lei (55,6%), scade la 65% când este de 700 lei, etc. La valoarea de 1200 lei se depășește pragul sărăciei.

Dacă simularea pornește de la două venituri salariale medii nete împreună cu alocațiile a doi copii pragul de sărăcie este depășit cu 37%, în luna august 2010. Presupunând că veniturile salariale sunt bugetare și se reduc fiecare cu 25%, familia respectivă se plasează la nivelul pragului de sărăcie 104%.

O altă ipoteză de simulare legată de familia de doi adulți activi bugetari cu doi copii în întreținere ar fi că dacă acestei familii i s-au redus veniturile salariale în parte cu 25%, iar cuplul are și un credit la care plătește o rată lunară minimă de 300 lei, venitul real al familiei se plasează sub pragul sărăciei cu 10%, astfel se pot acoperi doar 90,4% din nevoile fundamentale ale acestui tip de familie luată în analiză.

5.3. Măsuri de politică socială la vârsta a treia

Bătrânii se pot bucura în anii de viață, de după pensionare, de sistemul de asigurări sociale, la care cotizează în perioada vieții active. Prin natura lucrurilor și datorită sistemului existent, resursele financiare din care se achită pensiile persoanelor care au ieșit din viața activă sunt asigurate prin activitatea depusă de generațiile ocupate, aflate în câmpul muncii. Această dependență are consecințe nefericite atunci când raportul dintre cele două grupe de populație se înrăutățește și mai ales când are loc depășirea, într-o măsură crescândă, a numărului persoanelor ocupate de către cele aflate la pensie. Un asemenea fenomen a avut loc în țara noastră după 1990 și, în principal, în urma aplicării Legii privind pensionarea anticipată a unor salariați, un decret de care a beneficiat un val mare de salariați a fost imediat după revoluție în perioada 1 martie - 1 septembrie 1990.

De asigurări sociale de stat au beneficiat nu numai foștii salariați ai întreprinderilor și instituțiilor de stat dar și membrii unităților cooperatiste din agricultură, membrii cooperativelor meșteșugărești, cei ai uniunilor de creație, ai unor culte, precum și țărani individuali din zonele necooperativizate. Alături de pensia de bază care are ca sursă contribuțiile de asigurări sociale achitate de unitățile angajatoare, pe baza Legii nr. 27 din 1966 s-a introdus pensia suplimentară, având ca sursă de susținere contribuțiile obligatorii ale persoanelor ocupate.

În cazul pensionarilor, persoane, în general active timp de 25 până la 35 și chiar peste 40 de ani, au apărut dezacorduri mari între mărimea pensiei și cheltuielile necesare pentru acoperirea nevoilor de consum. Una din problemele mari ale sistemului de pensii, problemă pe care noua Lege a pensiilor a reușit s-o rezolve, a fost cea a **discrepanței mari**, intolerabile, între pensiile stabilite pentru activități, funcții și vechimi similare. În mod anormal, aceste discrepanțe au rezultat din momentele diferite de pensionare. **Modificarea raportului dintre pensia medie pentru limită de vârstă și vechime integrală în muncă și venitul salarial mediu net pe economia națională** reprezintă o altă consecință negativă importantă a aplicării politicilor sociale adresate vârstnicilor. Dacă în anul 1990, acest raport era de 46,9%, în 1999 raportul a scăzut la 41,6%, în 2000 39,8%, iar

în 2011 acest raport atinge valoarea de peste jumătate din venitul salarial mediu net pe economie, 53,3% (vezi Anexa 9.2.).

Pensia medie reală de asigurări sociale de stat, indicator de sinteză, care caracterizează evoluția puterii de cumpărare a populației de vârsta a treia a cunoscut momentele cele mai dramatice ale incapacității de a acoperi necesarul minim de consum estimat pentru un pensionar în anii 1993 (43,9%) și 1997 (45,9%). În ansamblul perioadei 1989-2000, pensia medie lunară a cunoscut un vârf de evoluție în 1990 (cu 11,6% mai mult decât în anul precedent), în rest, în întreg intervalul puterea de cumpărare a pensiei medii de asigurări sociale de stat a reprezentat puțin peste jumătate din cât i-a trebuit unui pensionar pentru a-și procura mărfurile și serviciile necesare anului de bază, 1989. Începând cu anul 2009 apare o tendință de creștere cu aproape 40% peste anul de referință, creșterea continuând în aprilie și iunie 2010. Aceste creșteri începând cu 2009 se datorează recalculării punctului de pensie și creșterii acestuia, totuși inflația spre luna august 2010 a făcut să mai scadă puțin valoarea reală a pensiei. "Măsura cu cel mai mare ecou, în ceea ce privește vârsta a treia a fost *pensia socială minimă*. Aceasta a egalizat practic toate veniturile din pensii la un nivel minim de 350 RON, începând de la mijlocul anului 2009, pentru 8% dintre pensionari, adică aproximativ pentru 430 mii persoane cu venituri din pensie sub acest prag (estimări pe baza datelor CNPAS, aprilie 2009). În același an au avut loc două creșteri ale punctului de pensie. Această majorare nu putea rămâne fără efecte notabile atâta timp cât numai de creșterea pensiilor au beneficiat cca 9,9 milioane persoane, beneficiarii direcți și familiile acestora (MMFPS, 2009) ”⁵.

5.4. Introducerea sistemului coplata la serviciile de sănătate

Introducerea sistemului coplata la serviciile de sănătate afectează toate categoriile de populație, dar în mod deosebit, segmentul de vârstă a

⁵ Stanciu Mariana (coord), Mihăilescu Adina, Ilie Simona, Humă Cristina, Chiriac Dumitru - "Efecte ale crizei economice asupra standardului de viață al populației României", Raport de cercetare științifică pe anul 2011, ICCV, INCE, Academia Română, 2011.

treia. Din întreaga populație ca urmare a stării economice, pensionarii au fost marcați și de alte fenomene, între care puterea de cumpărare a unei pensii medii nete și gradul de acoperire a minimurilor de trai decent și de subzistență estimate pentru familiile de pensionari. La sfârșitul anului 1990 (trimestrul IV), o pensie medie de asigurări sociale acoperea aproape în întregime (128,3%) necesarul estimat pentru minimul de subzistență unei persoane în vârstă, din mediul urban. După aceea, acest minim a fost acoperit la jumătate doar în anii 1995, 1996, ca apoi începând cu anul 2007 ea să crească și să acopere în totalitate nevoile minime decente ale unui pensionar.

Problema se pune la pensionarii care dispun doar de o pensie minimă de 350 lei, care reprezintă doar 45% din nevoile minime de viață ale unui pensionar, iar dacă la acestea se adaugă și suplimentarea cheltuielilor cu sănătatea și medicamente acest procent scade cu atât mai mult.

Pentru un tratament adecvat afecțiunii, orice persoană apelează la un medic, însă, mulți pensionari din România nu mai merg la medici, din lipsa banilor, în cazul în care au probleme de sănătate, iar o parte reușesc să se tratează singuri. De asemenea, din lipsa banilor nu-și pot procura medicamentele necesare, ceea ce contribuie la accentuarea problemelor existente și la reducerea speranței lor de viață.

6. ÎN LOC DE CONCLUZII

Familia de doi adulți cu doi copii în întreținere având un venit format din:

- ✓ **două salarii medii și alocațiile copiilor** au putut acoperi coșul de produse și servicii corespunzător acestui tip de familie începând cu anul 2005, intervalul de timp ce a precedat acest an a permis familiei să cumpere doar 75% din acest coș, exceptând anii de început ai analizei 1990 și 1991, iar în ceea ce privește un venit format dintr-un salariu minim și alocațiile copiilor nu puteau acoperi decât o cincime din acest nivel decent de trai, în perioada 1992-2004.
- ✓ de-a lungul perioadei analizate 1989-2012, familiile (doi adulți plus doi copii minori în întreținere) care au beneficiat doar de **un salariu minim și alocațiile copiilor** s-au aflat și se află încă într-o situație economică extrem de grea. În ultimii ani, veniturile acestor familii au scăzut chiar și sub limita minimului de subzistență, salariul minim acoperind doar 22% din minimul decent.

Familia de doi adulți se descurcau astfel:

- ✓ Dacă la începutul intervalului, două salarii minime acopereau în proporție de 99% nevoile minime ale unui trai decent (octombrie 1989), la sfârșitul acestuia familiile în cauză se situau cu mult chiar și sub pragul de subzistență, două salarii minime acoperind doar 48% (ianuarie 2012) din nevoile unui trai decent.
- ✓ O familie cu două salarii medii trăia peste minimul decent la începutul intervalului - veniturile sale acoperind de două ori nevoile unui minim decent 161% în octombrie 1989. În numai opt ani, acest tip de familie a fost nevoită să-și satisfacă doar 80% din

nevoile unui trai decent, iar în prezent ele acoperă 140% din nevoile de baza decente.

- ✓ Dacă în octombrie 1990, doar familiile ce dispuneau de un singur salariu minim se aflau în imposibilitatea de a-și permite un trai decent (doar 64% era acoperit), începând din octombrie 1993, acest tip de trai mai putea fi asigurat doar de familiile ce realizau două salarii medii (69%).

Familia monoparentală cu un copil în întreținere:

- ✓ Având la dispoziție **un salariu mediu și alocația unui copil** în întreținere puteau cumpăra doar jumătate din bunurile și serviciile prevăzute în coșul corespunzător minimului de subzistență, în anul 2004 și 2008, ca spre sfârșitul intervalului să nu mai poată acoperi decât o treime din acesta. Nivelul decent de trai este acoperit doar atunci când luăm în calcul, un salariu mediu și alocația copilului, pe tot parcursul intervalului de analiză. Minimul decent de trai nu a putut fi acoperit de un venit constituit dintr-un salariu mediu și o alocație de copil în anii 1992, 1993 și apoi în intervalul de timp 1999-2003, atunci când liberalizarea completă a prețurilor și scumpirea utilităților la apă caldă, căldură și energie electrică au determinat ca, această familie, să fie în incapacitatea de a-și acoperi bunurile de consum prevăzute la acest minim.
- ✓ Situația este dramatică și în cazul analizei **unui salariu minim și o alocație de copil**, acest venit acoperind minimul de subzistență doar în anii 1991, 1994, 2005 și 2008. Sfârșitul intervalului de analiză plasa această familie pe un nivel de 62% din valoarea coșului corespunzător unui trai de subzistență. Situația devine mai dramatică dacă luăm în calcul un venit minim garantat și o alocație. Acest minim nu poate fi acoperit decât la o treime din valoarea lui, scăzând la o pătrime spre sfârșitul intervalului 2009-2010.

Familia de pensionari se descurca astfel:

- ✓ **Două pensii medii de asigurări sociale de stat** au acoperit valoarea coșului de consum pentru doi pensionari spre sfârșitul inter-

valului de analiză, începând cu anul 2008, ajungând să fie cu peste jumătate mai mult în anii 2009-2010. Anii cei mai dificili în acoperirea minimului decent pentru o familie de pensionari au fost 1993 și 1997 după cum se poate vedea în graficul din Anexa 9.1.

7. BIBLIOGRAFIE

1. Barbu, Gheorghe, *Nivelul minim de trai - concept și instrument operațional în realitatea românească*, Calitatea Vieții 3-4, 1992.
2. Barbu, Gheorghe și Ghimpău, Vasilica, *Aspecte actuale ale raportului venituri-nivel minim de trai în România*, Calitatea Vieții 1, 1993.
3. Barbu, Gheorghe, Mihăilescu, Adina, Prisăcaru, Corneliu, *Dileme ale politicilor sociale din România la grupele extreme de vârstă*, broșură, Ed. Expert, București, 2000.
4. Becker, S. Gary, *Comportamentul uman o abordare economică*, Ed. All, București, 1994.
5. Boudon R. și alții (coord.), *Dicționar de sociologie*, Editura Univers Enciclopedic, București, 1996.
6. Brémond, Janine; Geledan, Alain, *Dicționar economic și social*, Ed. Expert, București, 1995.
7. Deihl, Hans; Ludington, Aileen, *Tablete de stil de viață*, Casa de Editură Viață și Sănătate, București, 2005.
8. Gonțea, Iancu, *Alimentația rațională a omului modern*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1975.
9. Lemmi A., Pannuzi B., Mazzolli B., Cheli B., Betti G., *Multidimensional and Relative Poverty Estimates: the Case of Italy in the First Half of the Nineties*, lucrare prezentată la Conferința: Poverty Measures, Employment and Social Security in Transition Economies, University of York, 31 July- 2 August 1997.
10. Mărginean I., Bălașa A. (coord.), *Calitatea vieții în România*, Editura Expert, București, 2003.

11. Mărginean, Ioan, Precupețu, Iuliana (coord.), *Paradigma calității vieții în România*, Ed. Expert, București, 2011.
12. Mihăilescu, Adina, *Costurile sociale în evoluția României spre economia de piață*, Calitatea Vieții 1-2, 1999.
13. Mihăilescu, Adina, *Aspecte ale standardului de viață în România ultimilor zece ani*, Calitatea Vieții 1-4, 2000.
14. Mihăilescu, Adina, *Nivelurile minime de trai în condițiile actuale în mediul urban*, Revista Calitatea Vieții 1-2, Ed. Academiei Române, București, 2001.
15. Mihăilescu, Adina, *Nivelurile minime de trai decent și de subsistență în România în mediul rural*, Revista Calitatea Vieții 1-4, Ed. Academiei Române, București, 2002.
16. Mihăilescu, Adina, *Minimul de trai și costurile sociale concepte operaționale în analiza calității vieții*, Ed. A' 92, Polirom, Iași, 2004.
17. Mincu, Iulian, *Alimentația rațională a omului sănătos*, Ed. Medicală, București, 1975.
18. Stanciu M., *Structuri moderne ale consumului european*, Editura Genicod, 2001.
19. Stanciu, Mariana (coord.), Chiriac Dumitru, Humă Cristina, Ilie Simona, Mihăilescu Adina, Neagu Gabriela, Urse Laureana, *Consumul populației din România*, Ed. Omnia UNI S.A.S.T., Brașov, 2010.
20. Stanciu M., Mihăilescu A., *Starea sărăciei din România în context european*, Raportul social al ICCV nr. 4, București, 2011. <on-line> www.iccv.ro/node/277.
21. Stanciu M., Mihăilescu A., *Consumption patterns and purchasing power*, Revista Calitatea Vieții nr. 1-2, București, 2011.
22. Stanciu M. (coord.), Mihăilescu Adina, Ilie Simona, Humă Cristina, Chiriac Dumitru, *România în austeritate*, Ed. Omnia Uni S.A.S.T., Brașov, 2012.

23. PNUD, *Proiectul de prevenire și combatere a sărăciei*, București, iulie 1998, p. 21-22.
24. Tomescu Cristina, Cace Sorin (coord.), *Lupta împotriva discriminării în România*, autori: Laura Tufă, Raluca Popescu, Adina Mihăilescu, Ramona Caramalau, Andra Panait, Oana Banu, Alin Casapu, Ionescu Ionela, Campeanu Claudia, Stoiciu Gabriel, Ed. Expert, 2011, 122 p., ISBN 978-973-618-272-5.
25. Tomescu Cristina, Cace Sorin (coord.), *Mobbingul organizațional sau hărțuirea psihologică la locul de muncă* autori: Laura Tufă, Adina Mihăilescu, Andra Panait, Oana Banu, Alin Casapu, Ionescu Ionela, Mihnea Preotesi, Raluca Purtan, Adriana Neguț, Ed Expert, 2011, 140 pg, ISBN 978-973-618-271-8.
26. Zamfir, Cătălin, coord., *Dimensiuni ale sărăciei - 1994*, Ed. Expert, București, 1995.
27. Zamfir C., Ilie S., Stănescu I. (coord.), *Raportul social al ICCV După 20 de ani: Opțiuni pentru România*, Academia Română, INCE, ICCV, București, 2010.
28. Zamfir, C., (coord.), Ilie S., Stănescu I., Scutaru C., Zamfir E., *Raport social al ICCV România: răspunsuri la criză*, Academia Română, INCE C.Kirițescu, ICCV București, 2011.

8. BAZA DE DATE CU SITUAȚIA DIFERITELOR CATEGORII DE VENITURI ALE POPULAȚIEI RAPORTATE LA MINIMUL DECENT DE TRAI ȘI MINIMUL DE SUBZISTENȚĂ

- **Familia de 2 adulți cu 2 copii în întreținere**
Raportul dintre 2 salarii medii + 2 alocații copii / MD și MS în anii oct. 1989 – ian. 2012
- **Familia de 2 adulți cu 2 copii în întreținere**
Raportul dintre 2 salarii minime + 2 alocații copii / MD și MS în oct. 1989 – ian. 2012
- **Familia monoparentală (1 adult întreținător) cu 2 copii**
Raportul dintre 1 salariu mediu + 2 alocații copii / MD și MS în luna oct. 1989-2000
Raportul dintre 1 salariu minim + 2 alocații copii / MD și MS în luna oct. 1989-2000
- **Familia monoparentală (1 adult întreținător) cu 2 copii**
Raportul dintre 1 salariu mediu + 2 aloc. ații copii / MD și MS în luna octombrie 2001- ianuarie 2012
Raportul dintre 1 salariu minim + 2 aloc. ații copii / MD și MS în luna octombrie 2001- ianuarie 2012
Raportul dintre VMG acordat pentru 3 pers. + 2 aloc. ații copii / MD și MS în luna oct. 2004- ian. 2012
- **Familia de 2 adulți**
Raportul dintre 2 salarii medii / MD și MS în luna octombrie anii 1989-2000
Raportul dintre 2 salarii minime / MD și MS în luna octombrie anii 1989-2000
- **Familia de 2 adulți**
Raportul dintre 2 sal. medii/MD și MS în luna oct. anii 2001 – ian. 2012
Raportul dintre 2 sal. minime/MD și MS în luna oct. anii 2001 – ian. 2012
Raportul dintre VMG acordat pentru 2 pers./MD și MS în anii 2004 – ian. 2012
- **Familia de 2 adulți cu 1 copil în întreținere**
Raportul dintre 2 salarii medii + 1 alocație copil / MD și MS în luna oct. anii 1989 - 2000
Raportul dintre 2 salarii minime + 1 alocație copil / MD și MS în luna oct. anii 1989 - 2000
- **Familia de 2 adulți cu 1 copil în întreținere**
Raportul dintre 2 sal. medii + 1 aloc. copil/MD și MS în luna octombrie 2001- ianuarie 2012
Raportul dintre 2 salarii minime + 1 alocație copil / MD și MS în luna octombrie 2001- ianuarie 2012
Raportul dintre VMG acordat pentru 3 pers. + 1 alocație copil / MD și MS în luna oct. 2004- ian. 2012
- **Familia de 2 adulți cu 3 copii în întreținere**
Raportul dintre 2 salarii medii + 3 alocații copii / MD și MS în anii octombrie 1989 - ianuarie 2012
- **Familia de 2 pensionari**
Raportul dintre 1 pensie medie as.soc./ MD 1 și 2 pensionari și MS 2 pensionari în luna oct. 1989-2011
Raportul dintre 2 pensii medii as.soc. / MD 2 pensionari și MS 2 pensionari în luna oct. 1989-2011
Raportul dintre 1 pensie medie +1 pensie minimă / MD 2 pensionari în luna oct. 1989-2011

Familia de 2 adulți cu 2 copii în întreținere

Raportul dintre 2 salarii medii + 2 alocații copii / MD și MS în anii octombrie 1989 - ianuarie 2012

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Anulluna octombrie	3414	3414	9.824	24.080	79732	160.483	242.612	374.633	797194	1170924	1.656.981	2.357.201
1 salariu mediu	6828	6828	19.646	48.160	159.464	320.966	485.224	749.266	1594388	2.341.848	3.313.962	4.714.402
2 salarii medii	500	500	1200	2350	3720	12800	18000	24000	140.000	170.000	170.000	190.000
2 alocații copii	7328	7328	20.848	50.510	163.184	333.766	503.224	773.266	1.734.388	2.511.848	3.483.962	4.904.402
2 salarii medii + 2 aloc.	4.548	5.512	19.435	57.147	236.940	447.416	555.670	805.512	2.164.148	3.186.428	4.803.577	6.864.627
MD 2s+2c	2.757	3.342	11.783	34.645	143.645	271.246	336.875	488.341	1.312.026	1.931.790	2.912.196	4.161.720
MS 2s+2c	161,1	132,9	107,3	88,4	68,9	74,6	90,6	96,0	80,1	78,8	72,5	71,4
Raportul dintre 2 sal. medii+2aloc/MD	265,8	219,3	176,9	145,8	113,6	123,0	149,4	158,3	132,2	130,0	119,6	117,8
Raportul dintre 2 sal. medii+2 aloc./MS												

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ian.
Anulluna octombrie	3210425	3967454	4957108	6071211	742	866	1084	1327	1375	1340	1457	1467
1 salariu mediu	6420850	7934908	9914216	12142422	1484	1732	2168	2654	2750	2680	2914	2934
2 salarii medii	420.000	420.000	480.000	480.000	48	48	48	48	84	84	84	84
2 alocații copii	6.840.850	8.354.908	10.394.216	12.622.422	1.532	1.780	2.216	2.702	2.834	2.764	2.998	3018
2 salarii medii + 2 aloc.	8.576.128	10.381.345	12.035.649	13.321.314	1.469	1.538	1.842	1.761	1.879	2.064	2.131	2150
MD 2s+2c	6.209.054	7.339.862	8.509.501	9.418.502	1.141	1.194	1.275	1.368	1.459	1.713	1.770	1784
MS 2s+2c	79,8	80,5	86,4	94,8	104,3	115,7	135,0	153,4	150,8	133,9	140,7	140,4
Raportul dintre 2 sal. medii+2aloc/MD	110,2	113,8	122,1	134,0	134,3	149,1	173,8	197,5	194,2	161,4	169,4	169,2
Raportul dintre 2 sal. medii+2 aloc./MS												

Familia de 2 adulți cu 2 copii în întreținere

Raportul dintre 2 salarii minime + 2 alocații copii / MD și MS în anii octombrie 1989 - ianuarie 2012

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Anulluna octombrie	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
1 salariu minim	2.000	2.000	5635	10.721	33.227	53.577	75.000	97.000	250.000	350.000	450.000	609.000
2 salarii minime	4.000	4.000	11.270	21.442	66.454	107.154	150.000	194.000	500.000	700.000	900.000	1.218.000
Alocații 2 copii	500	500	1200	2350	8720	12800	18000	24000	140.000	170.000	170.000	190.000
2 salarii minime+2 aloc.	4500	4500	12470	23792	75174	119954	168000	218000	640000	870000	1070000	1408000
MD 2s+2c	4.548	5.512	19.435	57.147	236.940	447.416	555.670	805.512	2.164.148	3.186.428	4.803.577	6.864.627
MS 2s+2c	2.757	3.342	11.783	34.645	143.645	271.246	336.875	488.341	1.312.026	1.931.790	2.912.196	4.161.720
Raportul dintre 2 sal. min.+2aloc./MD	98,9	81,6	64,2	41,6	31,7	26,8	30,2	27,1	29,6	27,3	22,3	20,5
Raportul dintre 2 sal min+2aloc/MS	163,2	134,6	105,8	68,7	52,3	44,2	49,9	44,6	48,8	45,0	36,7	33,8
Raport VMG 4 pers./MD	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Raport VMG4pers./MS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 lan.
Anulluna octombrie	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 lan.
1 salariu minim	1218000	1218000	2175000	2175000	323.7	323.7	365.2	415	469	402	449	469
2 salarii minime	2436000	2436000	4.350.000	4.350.000	647.4	647.4	730.4	830	938	804	898	938
Alocații 2 copii	420.000	420.000	480.000	480.000	48	48	48	48	84	84	84	84
2 salarii minime+2 aloc	2856000	2856000	4830000	4830000	695.4	695.4	778.4	878	1022	888	982	1022
MD 2s+2c	8.576.128	10.381.345	12.035.649	13.321.314	1.469	1.538	1.642	1.761	1.879	2.064	2.131	2.150
MS 2s+2c	6.209.054	7.339.862	8.509.501	9.418.502	1.141	1.194	1.275	1.368	1.459	1.713	1.770	1.784
Raportul dintre 2 sal. min+2aloc/MD	33,3	27,5	40,1	36,3	47,3	45,2	47,4	49,9	54,4	43,0	46,1	47,5
Raportul dintre 2 sal. min+2aloc/MS	46,0	38,9	56,8	51,3	60,9	58,2	61,1	64,2	70,0	51,8	55,5	57,3
Raport VMG 4 pers./MD	-	-	-	19,1	17,3	16,6	19,0	19,5	23,2	27,1	26,3	26,0
Raport VMG4pers./MS	-	-	-	27,0	22,3	21,3	24,4	25,1	29,9	32,6	31,6	31,3

Adina MIHĂILESCU

Familia monoparentală (1 adult întreținător) cu 2 copii

Raportul dintre 1 salariu mediu + 2 alocații copii / MD și MS în luna octombrie anii 1989-2000

Raportul dintre 1 salariu minim + 2 alocații copii / MD și MS în luna octombrie anii 1989-2000

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Anul/luna octombrie												
1 sal. mediu	34,14	34,14	9,824	24,080	79,732	160,483	242,612	374,633	797,194	1,170,924	1,656,981	2,357,201
2 aloc. copii	500	500	1200	2350	8720	12800	18000	24000	140,000	170,000	170,000	190,000
1 sal. mediu + 2 aloc.	3914	3914	11,024	26,430	88,452	173,283	260,612	398,633	937,194	1,340,924	1,826,981	2,547,201
1 sal. minim	2,000	2,000	5635	10,721	33,227	63,577	75,000	97,000	250,000	350,000	450,000	609,000
1 sal. min + 2 aloc.	2,500	2,500	6,835	13,071	41,947	66,377	93,000	121,000	390,000	520,000	620,000	799,000
VMG + 2 aloc.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MD 1s+2c	3,228	3,912	13,793	40,556	168,151	317,521	394,346	571,654	1,535,847	2,261,336	3,408,990	4,871,671
MS 1s+2c	1,957	2,372	8,362	24,587	101,942	192,497	239,073	346,565	931,115	1,604,819	2,066,720	2,953,479
Raportul dintre 1 sal. med +2aloc./MD	121,3	100,1	79,9	65,2	52,6	54,6	66,1	69,7	61,0	59,3	53,6	52,3
Raportul dintre 1 sal. med +2aloc./MS	200,0	165,0	131,8	107,5	86,8	90,0	109,0	115,0	100,7	83,6	88,4	86,2
Raportul dintre 1 sal. min +2aloc./MD	77,4	63,9	49,6	32,2	24,9	20,9	23,6	21,2	25,4	23,0	18,2	16,4
Raportul dintre 1 sal. min +2aloc./MS	127,7	105,4	81,7	53,2	41,1	34,5	38,9	34,9	41,9	32,4	30,0	27,1
Raportul dintre VMG +2aloc./MD	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Raportul dintre VMG +2aloc./MS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Familia monoparentală (1 adult întreținător) cu 2 copii

Raportul dintre 1 sal.ariu mediu + 2 aloc.ășii copii / MD și MS în luna octombrie anii 2001- ianuarie 2012

Raportul dintre 1 salariu minim + 2 aloc.ășii copii / MD și MS în luna octombrie anii 2001- ianuarie 2012

Raportul dintre VMG acordat pentru 3 pers.oane + 2 aloc.ășii copii / MD și MS în luna octombrie anii 2004- ianuarie 2012

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ian.
Anulluna octombrie												
1 sal. mediu	3210425	3967454	4957108	6071211	742	866	1084	1327	1375	1340	1.457	1.467
2 aloc. copii	420.000	420.000	480.000	480.000	48	48	48	48	84	84	84	84
1 sal. minim	1218000	1218000	2175000	2175000	323,7	323,7	365,2	415	469	402	449	469
1 sal. mediu + 2 aloc.	3630425	4387454	5437108	6551211	790	914	1132	1375	1459	1424	1.542	1.551
1 sal. min + 2 aloc.	1638000	1638000	2655000	2655000	371,7	371,7	413,2	463	582	486	533	553
VMG + 2 aloc.	-	-	-	1808000	180,8	180,8	221	244	309	397	397	397
MD 1s+2c	6086284	7367406	8541428	9453836	1043	1091	1165	1250	1333	1485	1521	1527
MS 1s+2c	4406425	5208934	6039001	6684088	810	847	905	971	1035	1216	1263	1267
Raportul dintre 1 sal. med+2aloc./MD	59,6	59,6	63,7	69,3	75,7	83,8	97,2	110,0	109,5	97,2	101,9	101,6
Raportul dintre 1 sal. med+2aloc./MS	82,4	84,2	90,0	98,0	97,5	107,9	125,1	141,6	141,0	117,1	122,7	122,4
Raportul dintre 1 sal. min +2aloc./MD	26,9	22,2	31,1	28,1	35,6	34,1	35,5	37,0	43,7	33,2	35,3	36,2
Raportul dintre 1 sal. min +2aloc./MS	37,2	31,4	44,0	39,7	45,9	43,9	45,7	47,7	56,2	40,0	42,4	43,6
Raportul dintre VMG +2aloc./MD	-	-	-	19,1	17,3	16,6	19,0	19,5	23,2	27,1	26,3	26,0
Raportul dintre VMG +2aloc./MS	-	-	-	27,0	22,3	21,3	24,4	25,1	29,9	32,6	31,6	31,3

Legendă: VMG este Venitul minim garantat care s-a acordat începând cu anul 2004, în funcție de numărul membrilor din gospodărie.

Familia de 2 adulți

Raportul dintre 2 salarii medii / MD și MS în luna octombrie anii 1989-2000

Raportul dintre 2 salarii minime / MD și MS în luna octombrie anii 1989-2000

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Anul/luna octombrie	3414	3414	9.824	24.080	79.732	160.483	242.612	374.633	737.194	1.170.924	1.636.981	2.357.201
1 sal. mediu	6828	6828	19.648	48.160	159.464	320.966	485.224	749.266	1.594.388	2.341.848	3.313.962	4.714.402
2 sal. medii	2.000	2.000	5635	10.721	33.227	53.577	75.000	97.000	250.000	350.000	450.000	609.000
1 sal. minim	4.000	4.000	11.270	21.442	66.454	107.154	150.000	194.000	500.000	700.000	900.000	1.218.000
2 sal. minime	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VMG	2.787	3378	11.912	35026	145221	274223	340572	493701	1326413	1952972	2944128	4207352
MD 2s	1.690	2.048	7.222	21.234	88.040	166.248	206.472	299.306	804.145	1.184.000	1.784.894	2.550.732
MS 2s	245,0	202,1	164,9	137,5	109,8	117,0	142,5	151,8	120,2	119,9	112,6	112,1
Raportul dintre 2 sal. medii/MD	404,0	333,4	272,1	226,8	181,1	193,1	235,0	250,3	198,3	197,8	185,7	184,8
Raportul dintre 2 sal. medii/MS	143,5	118,4	94,6	61,2	45,8	39,1	44,0	39,3	37,7	35,8	30,6	28,9
Raportul dintre 2 sal. min/MD	236,7	195,3	156,1	101,0	75,5	64,5	72,6	64,8	62,2	59,1	50,4	47,8
Raportul dintre 2 sal. min/MS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Raportul dintre VMG/MD	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Raportul dintre VMG/MS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Familia de 2 adulți

Raportul dintre 2 sal. medii/MD și MS în luna oct. anii 2001 – ian. 2012

Raportul dintre 2 sal. minime/MD și MS în luna oct. anii 2001 – ian. 2012

Raportul dintre VMG acordat pentru 2 pers./MD și MS în anii 2004 – ian. 2012

Anul/ luna octombrie	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ian.
1 sal. mediu	3210425	3967454	4957108	6071211	742	886	1084	1327	1375	1340	1457	1467
2 sal. medii	6420850	7934908	9914216	12142422	1484	1732	2168	2654	2750	2680	2914	2934
1 sal. minim	1218000	1218000	2175000	2175000	323,7	323,7	365,2	415	469	402	449	469
2 sal. minime	2436000	2436000	4350000	4350000	647,4	647,4	730,4	830	938	804	898	938
VMG	-	-	-	132,8	132,8	132,8	173	196	225	313	313	313
MD 2s	5.256.337	6.362.760	7.376.688	8.164.676	900	943	1006	1079	1152	1265	1306	1318
MS 2s	3.895.549	4.498.625	5.215.501	5.772.630	639	732	781	833	894	1.050	1085	1093
Raportul dintre 2 sal. medii/MD	122,2	124,7	134,4	146,7	164,9	183,7	215,5	246,0	235,7	211,9	223,1	222,6
Raportul dintre 2 sal. medii/MS	168,7	175,4	190,1	210,3	212,3	235,6	277,6	316,7	307,6	255,2	263,6	268,4
Raportul dintre 2 sal. min/MD	46,3	38,3	59,0	53,3	71,9	68,7	72,6	76,9	81,4	63,6	68,9	71,2
Raportul dintre 2 sal. min/MS	64,0	54,1	83,4	76,4	92,6	88,4	93,5	99,0	104,9	76,6	82,8	85,8
Raportul dintre VMG/MD	-	-	-	16,3	14,8	14,1	17,2	18,2	19,5	24,7	24,0	23,7
Raportul dintre VMG/MS	-	-	-	23,0	19,0	18,1	22,2	23,4	25,2	29,8	28,8	28,6

Familia de 2 adulți cu 1 copil în întreținere

Raportul dintre 2 salarii medii + 1 alocație copil / MD și MS în luna octombrie anii 1989 - 2000

Raportul dintre 2 salarii minime + 1 alocație copil / MD și MS în luna octombrie anii 1989 - 2000

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Anulluna octombrie												
1 sal. mediu	3414	3414	9.824	24.080	79732	160.483	242.612	374.633	797194	1170924	1.656.981	2.357.201
2 sal. medii	6828	6828	19.648	48.160	159.464	320.966	485.224	749.266	1594388	2.341.848	3.313.962	4.714.402
1 sal. minim	2.000	2.000	5635	10.721	33.227	53.577	75.000	97.000	250.000	350.000	450.000	609.000
2 sal. minime	4.000	4.000	11.270	21.442	66.454	107.154	150.000	194.000	500.000	700.000	900.000	1.218.000
VMG	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alocatia copil	230	230	575	1.150	4.360	6.400	9.000	12.000	50.000	65.000	65.000	65.000
MD 2s+1c	3.814	4623	16.300	47.930	198.724	375.252	466.046	675.591	1.815.092	2.672.488	4.028.806	5.757.429
MS 2s+1c	2.312	2.803	9.883	29.057	120.476	227.497	282.540	409.576	1.100.409	1.620.211	2.442.487	3.490.475
Raportul dintre 2 sal. medii+1aloc./MD	185,1	157,7	124,1	102,9	82,4	87,2	106,0	112,7	90,6	90,1	83,9	83,0
Raportul dintre 2 sal. medii+1aloc./MS	305,3	243,6	198,8	165,7	132,4	141,1	171,7	182,9	144,9	144,5	135,7	135,1
Raportul dintre 2 sal. min+1aloc./MD	110,9	91,5	72,7	47,1	35,6	30,3	34,1	30,5	30,3	28,6	24,0	22,3
Raportul dintre 2 sal. min+1aloc./MS	183,0	142,7	114,0	73,8	55,2	47,1	53,1	47,4	45,4	43,2	36,8	34,9
Raportul dintre VMG+1aloc./MD	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Raportul dintre VMG+1aloc./MS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Familia de 2 adulți cu 1 copil în întreținere

Raportul dintre 2 sal. medii + 1 aloc. copil/MD și MS în luna octombrie 2001- ianuarie 2012

Raportul dintre 2 salarii minime + 1 alocație copil / MD și MS în luna octombrie 2001- ianuarie 2012

Raportul dintre VMG acordat pentru 3 pers. + 1 alocație copil / MD și MS în luna octombrie 2004- ianuarie 2012

Anul/luna octombrie	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ian.
1 sal. mediu	3210425	3967454	4957108	6071211	742	866	1084	1327	1375	1340	1457	1467
2 sal. medii	6420850	7934908	9914216	12142422	1484	1732	2168	2654	2750	2680	2914	2934
1 sal. minim	1218000	1218000	2175000	2175000	323,7	323,7	365,2	415	469	402	449	469
2 sal. minime	2436000	2436000	4.350.000	4.350.000	647,4	647,4	730,4	830	938	804	898	938
VMG	-	-	-	132,8	132,8	132,8	173	196	225	313	313	313
Alocația copil	180000	180000	210000	210000	24	24	24	24	42	42	42	42
MD 2s+1c	7.192.882	8.706.934	10.094.415	11.172.714	1.232	1.290	1.377	1477	1576	1731	1787	1803
MS 2s+1c	5.207.594	6.196.013	7.137.001	7.899.389	957	1.001	1.069	1.147	1.224	1437	1485	1496
Raportul dintre 2sal. medii+1aloc./MD	91,8	91,3	100,3	110,6	122,4	136,1	159,2	181,3	177,2	157,3	165,4	162,7
Raportul dintre 2sal. medii+1aloc./MS	123,3	128,9	138,9	153,7	155,1	173,0	202,8	231,4	224,7	189,4	199,1	196,1
Raportul dintre 2 sal. min+1aloc./MD	36,4	30,0	45,2	40,8	54,5	52,0	54,8	57,8	62,2	48,9	52,6	52,0
Raportul dintre 2 sal. min+1aloc./MS	46,8	39,6	60,9	55,1	67,6	64,7	68,3	72,4	76,6	58,9	63,3	62,7
Raportul dintre VMG+1aloc./MD	-	-	-	13,8	12,7	12,2	14,3	14,9	16,9	20,5	19,9	19,7
Raportul dintre VMG+1aloc./MS	-	-	-	16,8	13,9	13,3	16,2	17,1	18,4	24,7	23,9	23,7

Familia de 2 adulți cu 3 copii în întreținere

Raportul dintre 2 salarii medii + 3 alocații copii / MD și MS în anii octombrie 1989 - ianuarie 2012

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Anulluna octombrie	3414	3414	9.824	24.080	79732	160.483	242.612	374.633	797194	1170924	1.656.981	2.357.201
1 sal. mediu	6828	6828	19.648	48.160	159.464	320.966	485.224	749.266	1594388	2.341.848	3.313.962	4.714.402
2 sal. medii	770	770	1825	3550	4080	19200	27000	36000	190.000	235.000	235.000	255.000
3 aloc. copii	7598	7598	21.473	51.710	163.544	340.166	512.224	785.266	1.784.388	2.576.848	3.548.962	4.969.402
2 sal. medii +3 aloc.	5282	6401	22.570	66.364	275.156	519.680	645.294	935.433	2.513.204	3.700.368	5.578.347	7.971.825
MD 2s+3c	3.202	3.881	13.683	40.233	166.814	314.995	391.210	567.106	1.523.643	2.243.369	3.381.905	4.832.965
MS 2s+3c												
Raportul dintre 2 sal. medii+3aloc./MD	143,8	118,7	95,1	77,9	59,4	65,5	79,4	83,9	71,0	69,6	63,6	62,3
Raportul dintre 2 sal. medii+3aloc./MS	237,3	195,8	156,9	128,5	98,0	108,0	130,9	138,5	117,1	114,9	104,9	102,8

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ian.
Anulluna octombrie	3210425	3967454	4957108	6071211	742	866	1084	1327	1375	1340	1457	1467
1 sal. mediu	6420850	7934908	9914216	12142422	1484	1732	2188	2654	2750	2680	2914	2934
2 sal. medii	670.000	670.000	690.000	690.000	72	72	72	72	126	126	126	126
3 aloc. copii	7.090.850	8.604.908	10.604.216	12.832.422	1.556	1.804	2.240	2.726	2.876	2.806	3.040	3.060
2 sal. edii+3 aloc.	9.959.374	10.361.345	12.055.755	15.469.913	1.706	1.786	1.907	2.045	2.182	2.397	2.475	2.497
MD 2s+3c	7.210.514	7.339.862	9.882.001	10.937.615	1.325	1.387	1.481	1.589	1.694	1.989	2.055	2072
MS 2s+3c												
Raportul dintre 2 sal. medii+3aloc./MD	71,2	82,9	87,9	83,0	91,2	101,0	117,5	133,3	131,8	117,1	122,8	122,5
Raportul dintre 2 sal. medii+3aloc./MS	98,3	117,2	107,3	117,3	117,4	130,0	151,2	171,6	169,8	141,1	147,9	147,7

Coșul de consum al populației României

Familia de 2 pensionari

Raportul dintre 1 pensie medie as.soc./ MD 1 și 2 pensionari și MS 2 pensionari în luna octombrie anii 1989-2011

Raportul dintre 2 pensii medii as.soc. / MD 2 pensionari și MS 2 pensionari în luna octombrie anii 1989-2011

Raportul dintre 1 pensie medie +1 pensie minimă / MD 2 pensionari în luna octombrie anii 1989-2011

Anul	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
1 pensie medie netă de asigurări sociale - lei	1.420	1.602	3.357	8.759	27.079	61.370	88.108	128.842	259.947	400.489	688.799	937.170
2 pensii medii nete - lei	2.840	3.204	6.714	17.518	54.158	122.780	176.216	253.666	509.834	800.978	1.377.578	1.874.340
MD 1 pensionari - lei	1.031	1.249	4.371	12.852	53.334	100.288	124.528	179.661	482.748	710.785	1.092.322	1.561.000
MD 2 pensionari - lei	1.958	2.373	8.305	24.418	101.335	190.509	236.603	341.393	917.221	1.350.491	2.075.412	2.965.900
MS 2 pensionari - lei	1.380	1.673	5.855	17.213	71.435	134.297	166.791	241.786	649.608	956.465	1.441.893	2.060.545
Anul	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
1 pensie medie netă/MD 1 pensionar (%)	137,7	128,3	76,8	69,2	50,8	61,2	70,8	70,6	53,8	56,3	63,1	60,0
1 pensie medie netă / MD 2 pensionari (%)	72,5	67,5	40,4	35,9	26,7	32,2	37,2	37,2	28,3	29,7	33,2	31,6
1 pensie medie netă / MS 2 pensionari (%)	102,9	95,8	57,3	50,9	37,9	45,7	52,8	52,5	40,0	41,9	47,8	45,5
2 pensii medii nete/MD 2 pensionari (%)	145,0	135,0	80,8	71,7	53,4	64,4	74,5	74,3	55,6	59,3	66,4	63,2
2 pensii medii nete/MS 2 pensionari (%)	205,8	191,5	114,7	101,8	75,8	91,4	105,7	104,9	78,5	81,2	95,1	91,0
1 pensie medie +1 pensie minimă/MD 2 pensionari (%)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

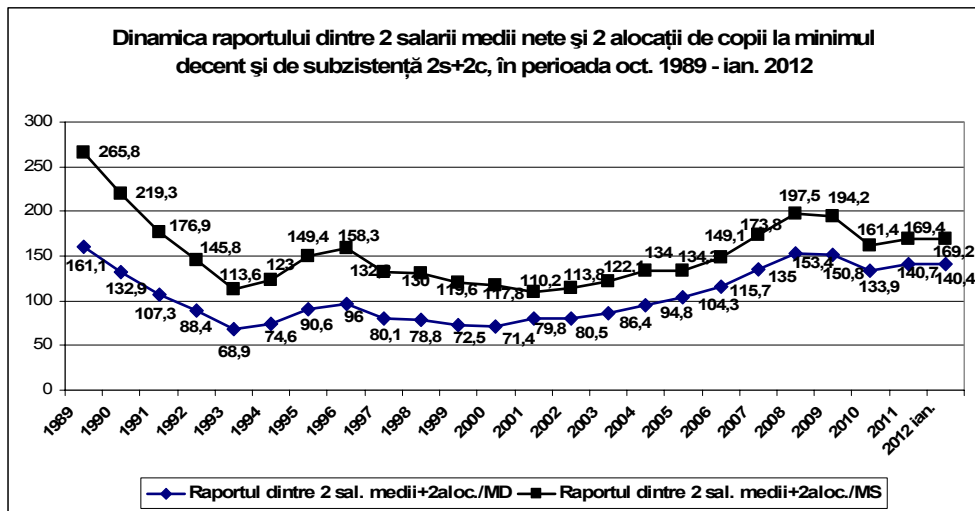
Anul	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
1 pensie medie netă de asigurări sociale - lei	1.340.000	1.690.000	1.950.000	2.440.000	289	337	399	483	715	727	776
2 pensii medii nete - lei	2.680.000	3.380.000	3.900.000	4.880.000	578	674	798	966	1.430	1.454	1.552
MD 1 pensionar - lei	2.097.592	2.539.122	2.943.742	3.258.197	369	387	414	444	474	677	681
MD 2 pensionari - lei	3.985.425	4.824.332	5.593.109	6.190.574	702	736	787	843	901	1.286	1.294
MS 2 pensionari - lei	3.027.644	3.664.944	4.248.968	4.702.851	522	546	586	627	670	1.032	1.093
1 pensie minimă - lei	-	-	-	-	-	-	-	-	-	304	304
1 pensie medie netă/MD 1 pensionar (%)	63,9	66,6	66,2	74,9	78,3	87,1	96,4	108,8	150,8	107,4	114,0
Anul	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
1 pensie medie netă/MD 1 pensionar	63,9	66,6	66,2	74,9	78,3	87,1	96,4	108,8	150,8	107,4	114,0
1 pensie medie netă / MD 2 pensionari (%)	33,6	35,0	34,9	39,4	41,2	45,8	50,7	57,3	79,4	56,5	60,0
1 pensie medie netă / MS 2 pensionari (%)	44,3	46,1	45,9	51,9	55,4	61,7	68,1	77,0	106,7	70,4	71,0
2 pensii medii nete / MD 2 pensionari (%)	67,2	70,1	69,7	78,8	82,3	91,6	101,4	114,6	158,7	113,1	119,9
2 pensii medii nete / MS 2 pensionari (%)	88,5	92,2	91,8	103,8	110,7	123,4	136,2	154,1	213,4	140,9	142,0
1 pensie medie + 1 pensie minimă / MD 2 pensionari (%)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	80,2	82,9
1 pensie medie + 1 pensie minimă / MS 2 pensionari (%)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	99,9	98,2
2 pensii minime / MD 2 pensionari (%)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47,3	46,7
2 pensii minime / MS 2 pensionari (%)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	58,9	55,3
1 pensie minimă / MD 2 pensionari (%)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23,6	23,3
1 pensie minimă / MS 2 pensionari (%)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29,5	27,7

Sursa de date și precizări metodologice: Salariile și pensiile de asigurări sociale de stat – oct. ale fiecărui an, Buletinele trimestriale de venituri și cheltuieli ale populației, INS. Buletinele lunare de prețuri, pentru rata lunară a inflației, în vederea actualizării coșului. Coșul a fost reevaluat în 2000, august 2005, martie 2010.

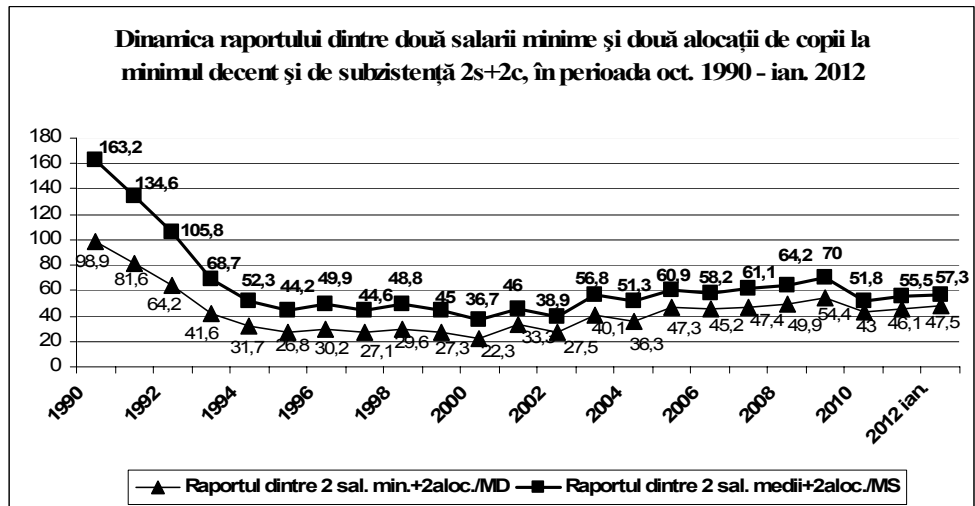
Coșul de consum al populației României

9. ANEXE

Anexa 9.1.

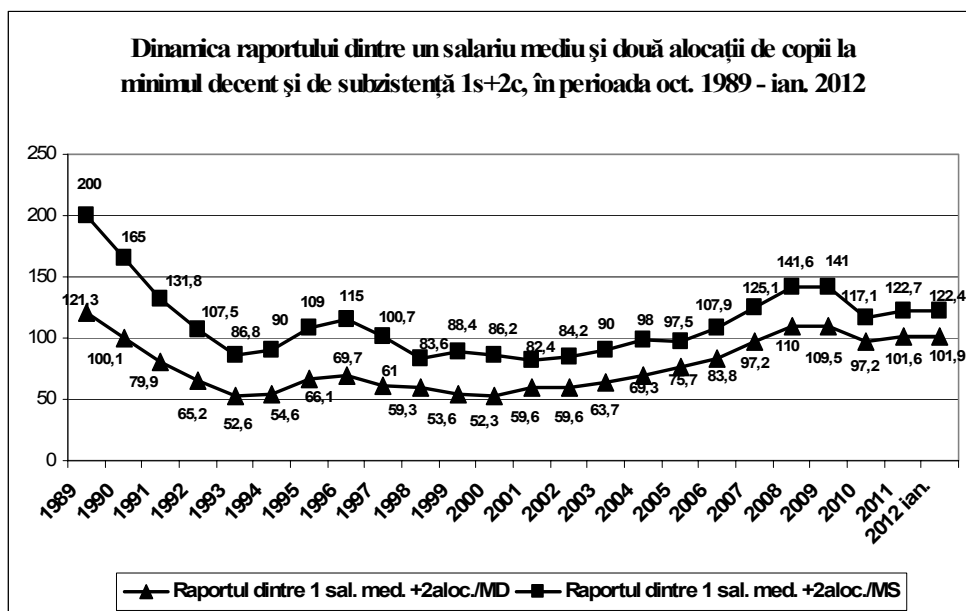

Legendă: MD - minimul decent de trai, MS - minimul de subzistență.

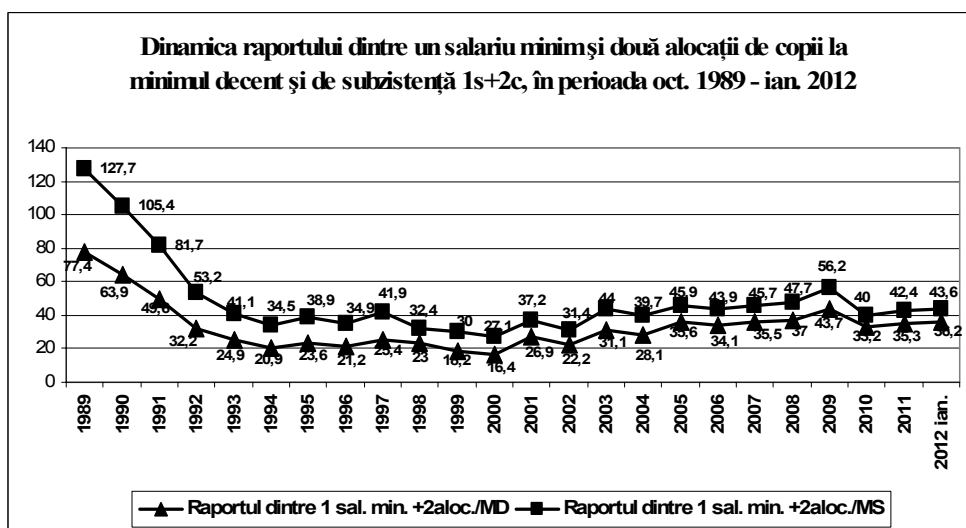

Legendă: MD - minimul decent de trai, MS - minimul de subzistență.

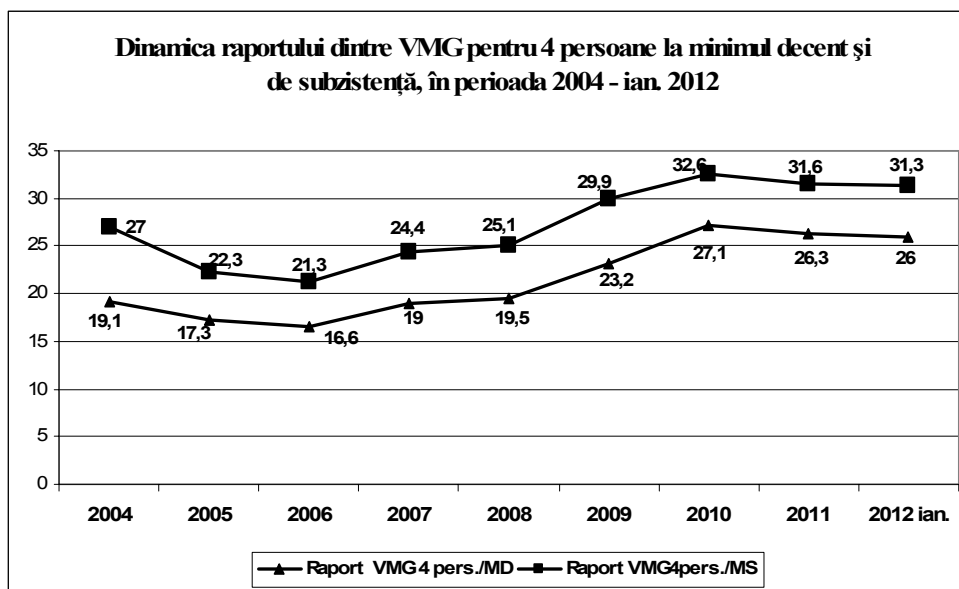
Adina MIHĂILESCU

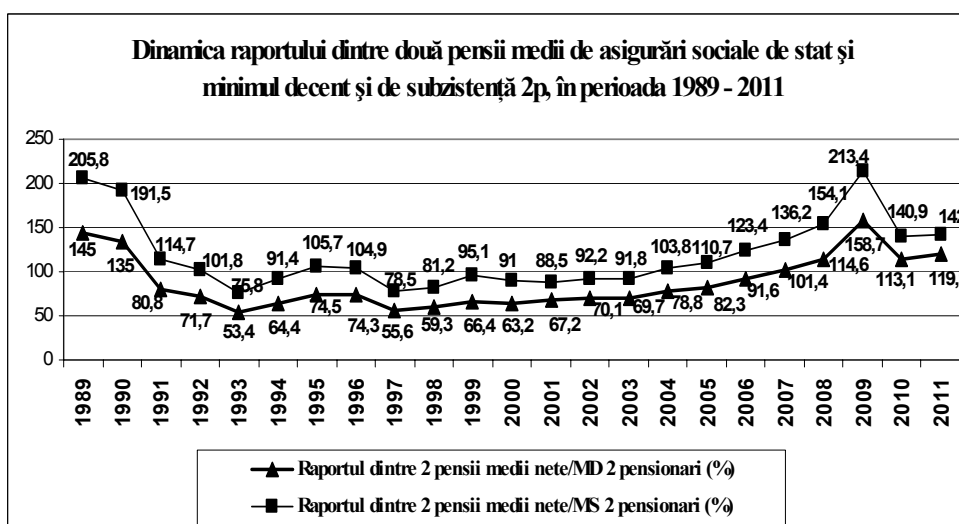
Legendă: MD - minimul decent de trai, MS - minimul de subzistență.

Legendă: MD - minimul decent de trai, MS - minimul de subzistență.

Legendă: VMG - Venitul minim garantat acordat din 2004 după numărul de persoane din gospodărie, MD - minimul decent de trai, MS - minimul de subzistență.

Legendă: MD - minimul decent de trai, MS - minimul de subzistență.

Anexa 9.2.

Raportul salarial minim, alocație copil, pensie medie netă de asigurări sociale de stat la salariu mediu net pe economie, în perioada 1990-2011

Venituri/Ani	1980	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Smin/Smd %	2000/3414	5635/6424	10721/24060	33227/79732	53577/160483	75000/242612	97000/374633	250000/797194	350000/1170924	450000/1656961
Alie/Smd %	230/3414	576/5924	1150/24060	4360/79732	6400/160483	9000/242612	12000/374633	50000/797194	65000/1170924	65000/1656961
Pmd.a.s/Smd %	1602/3414	3357/5924	8759/24060	27079/79732	61370/160483	88106/242612	126842/374633	256947/797194	409459/1170924	688789/1656961

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
609000/23357201	1218000/3210425	1218000/3967454	2175000/4957108	2175000/6071211	3237742	3237866	365271084	41571327	46971375	4027340	44971457
65000/23357201	180000/3210425	180000/3967454	210000/4957108	210000/6071211	24742	247866	2471084	2471327	4271375	4271340	4271457
937170/23357201	1340000/3210425	1690000/3967454	1950000/4957108	2440000/6071211	289742	337866	39971084	48371327	71571375	7277340	77671457

Ven / Ani %	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Smin/Smd	58.8	57.4	44.5	41.7	33.4	30.9	25.9	31.4	29.9	27.2	25.8	37.9	30.7	43.9	35.8	43.6	37.4	33.7	31.3	34.1	30.0	30.8
Alie/Smd	6.7	5.9	4.8	5.5	4	3.7	3.2	6.3	5.6	3.9	2.8	5.6	4.5	4.2	3.5	3.2	2.7	2.2	1.8	3.1	3.1	2.9
Pmd/Smd	48.9	34.2	36.4	34	38.2	36.3	33.9	32.6	34.2	41.6	39.8	41.7	42.6	39.3	40.2	38.9	38.9	36.8	36.4	52.0	54.3	53.3

Anexa 9.3.

**NIVELURI MINIME DE TRAI
(pentru mediul urban)**

	ian.	Febr.	Martie	Apr.	Mai	Iun.	Iul.	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
URBAN-ND												
2s+2c												
2010			1.964	1.971	1.974	1.977	2.036	2.039	2.049	2.064	2.074	2.085
2011	2.101	2.112	2.125	2.139	2.143	2.137	2.129	2.122	2.117	2.131	2.140	2.149
2012	2.156	2.170	2.179	2.180								
2.P.												
2010			1.224	1.228	1.230	1.232	1.264	1.267	1.274	1.281	1.288	1.294
2011	1.304	1.314	1.322	1.331	1.334	1.330	1.325	1.321	1.318	1.326	1.332	1.335
2012	1.340	1.349	1.354	1.355								
URBAN-NS												
2s+2c												
2010			1.599	1.605	1.607	1.610	1.651	1.655	1.664	1.673	1.682	1.691
2011	1.704	1.717	1.727	1.739	1.742	1.737	1.731	1.725	1.722	1.733	1.740	1.744
2012	1.750	1.761	1.769	1.770								
2.P.												
2010			982	985	987	988	1.014	1.016	1.019	1.024	1.030	1.035
2011	1.043	1.051	1.057	1.064	1.067	1.063	1.060	1.056	1.054	1.061	1.065	1.067
2012	1.071	1.078	1.082	1.083								
URBAN-ND												
1.S												
2010			634	636	637	638	657	658	662	666	670	674
2011	679	683	687	692	693	691	689	686	685	689	692	695
2012	697	701	704	705								
2.S.												
2010			1.204	1.208	1.210	1.212	1.248	1.250	1.256	1.265	1.272	1.279
2011	1.289	1.295	1.303	1.312	1.315	1.311	1.307	1.302	1.299	1.307	1.312	1.318
2012	1.322	1.330	1.336	1.337								
URBAN-NS												
1.S.												
2010			516	518	519	519	533	534	537	540	543	546
2011	550	554	557	561	562	561	559	557	556	559	561	563
2012	565	569	571	571								
2.S												
2010			980	983	985	986	1.012	1.014	1.020	1.026	1.031	1.036
2011	1.044	1.052	1.059	1.066	1.068	1.065	1.061	1.057	1.055	1.062	1.066	1.069
2012	1.073	1.080	1.084	1.085								

	Ian.	Febr.	Martie	Apr.	Mai	Iun.	Iul.	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
URBAN-ND												
2.S + 1.C												
2010			1.647	1.653	1.655	1.658	1.707	1.710	1.719	1.731	1.740	1.749
2011	1.762	1.771	1.782	1.794	1.798	1.793	1.787	1.780	1.777	1.788	1.796	1.803
2012	1.809	1.821	1.828	1.830								
2.S. + 3.C.												
2010			2.281	2.289	2.324	2.327	2.396	2.400	2.412	2.429	2.442	2.455
2011	2.474	2.486	2.501	2.518	2.523	2.516	2.507	2.498	2.493	2.509	2.520	2.530
2012	2.539	2.555	2.566	2.568								
URBAN-NS												
2.S. + 1.C.												
2010			1.341	1.346	1.348	1.350	1.385	1.388	1.396	1.403	1.411	1.418
2011	1.429	1.440	1.449	1.458	1.461	1.457	1.452	1.447	1.444	1.453	1.459	1.463
2012	1.468	1.477	1.484	1.485								
2.S + 3.C												
2010			1.857	1.863	1.866	1.869	1.918	1.922	1.933	1.943	1.953	1.964
2011	1.979	1.994	2.006	2.019	2.024	2.018	2.011	2.004	1.999	2.012	2.021	2.025
2012	2.033	2.046	2.055	2.056								

Legendă: ND = nivel minim decent; NS = nivel minim de subzistență; s = salariat; p = pensionar; c = copil.

Anexa 9.4.

NIVELURI MINIME DE TRAI (pentru mediul rural)

	Ian.	Feb.	Mar.	Apr.	Mai	Iun.	Iul.	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
RURAL-ND												
2a+2c												
2010			1.588	1.594	1.596	1.599	1.640	1.644	1.653	1.662	1.670	1.679
2011	1.692	1.705	1.715	1.727	1.730	1.725	1.719	1.713	1.710	1.721	1.728	1.732
2012	1.738	1.749	1.757	1.758								
2.v.												
2010			1.169	1.173	1.175	1.177	1.207	1.210	1.217	1.223	1.230	1.236
2011	1.246	1.255	1.263	1.271	1.274	1.270	1.266	1.261	1.259	1.267	1.272	1.275
2012	1.280	1.288	1.294	1.295								
RURAL-NS												
2a+2c												
2010			1.382	1.386	1.389	1.392	1.433	1.436	1.443	1.453	1.460	1.469
2011	1.481	1.488	1.497	1.506	1.509	1.505	1.499	1.494	1.491	1.501	1.507	1.513
2012	1.519	1.529	1.535	1.536								
2.v.												
2010			899	902	904	905	932	934	938	945	950	955
2011	962	967	973	979	981	978	975	971	969	975	979	983
2012	987	993	998	998								
RURAL-ND												
1.a												
2010			512	514	515	515	529	530	533	536	539	541
2011	546	550	553	557	558	556	554	552	551	555	557	558
2012	560	564	566	566								
2.a												
2010			973	976	978	979	1.005	1.007	1.013	1.018	1.024	1.029
2011	1.037	1.045	1.051	1.058	1.060	1.057	1.054	1.050	1.048	1.054	1.059	1.061
2012	1.065	1.072	1.076	1.077								
RURAL-NS												
1.a												
2010			446	448	449	450	464	465	467	470	473	476
2011	479	482	485	488	489	488	486	484	483	486	488	490
2012	492	495	497	498								
2.a												
2010			847	851	853	855	882	884	888	894	900	906
2011	912	918	924	930	932	929	926	923	921	927	931	935
2012	938	944	948	949								

	Ian.	Feb.	Mar.	Apr.	Mai	Iun.	Iul.	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
RURAL-ND												
2.a + 1.C												
2010			1.332	1.337	1.339	1.341	1.375	1.379	1.386	1.394	1.401	1.409
2011	1.419	1.430	1.439	1.448	1.451	1.447	1.442	1.437	1.434	1.443	1.449	1.453
2012	1.458	1.467	1.474	1.475								
2.a + 3.C.												
2010			1.844	1.850	1.853	1.856	1.904	1.908	1.919	1.930	1.940	1.950
2011	1.965	1.980	1.992	2.005	2.009	2.004	1.997	1.990	1.985	1.998	2.007	2.011
2012	2.018	2.031	2.039	2.041								
RURAL-NS												
2.a + 1.C.												
2010			1.159	1.164	1.167	1.170	1.205	1.208	1.213	1.219	1.227	1.235
2011	1.242	1.250	1.258	1.266	1.269	1.265	1.261	1.256	1.253	1.261	1.267	1.270
2012	1.274	1.282	1.288	1.288								
2.a + 3.C												
2010			1.605	1.612	1.616	1.620	1.668	1.672	1.679	1.687	1.698	1.709
2011	1.719	1.730	1.741	1.752	1.756	1.751	1.745	1.739	1.735	1.746	1.754	1.758
2012	1.764	1.775	1.783	1.784								

Legendă: ND = nivel minim decent; NS = nivel minim de subzistență; a = pers. activă; v = vârstnic; c = copil.

Anexa 9.5.

Structura coșului de consum corespunzător minimului de trai decent și de subzistență pentru familia de doi salariați cu doi copii în întreținere, și de doi pensionari, din mediul urban, în luna martie 2010

Nr. crt.	Specificațiile	Minim decent		Minim de subzistență	
		Pentru o familie de doi salariați cu doi copii	Pentru o familie de doi pensionari	Pentru o familie de doi salariați cu doi copii	Pentru o familie de doi pensionari
1	Alimente	% Valoare lei 48,0 - 942,0	% Valoare lei 42,1 - 515,0	% Valoare lei 52,5 - 840,0	% Valoare lei 52,5 - 515,0
2	Îmbrăcăminte	6,6 - 128,7	4,5 - 55,0	5,5 - 88,5	5,1 - 50,0
3	Dotarea locuinței	3,4 - 66,1	4,1 - 50,0	3,1 - 50,0	3,1 - 30,0
4	Transport	7,7 - 150,9	8,2 - 100,0	9,4 - 150,9	0
5	Servicii culturale	2,6 - 50,4	2,1 - 26,0	3,1 - 50,0	2,0 - 20,0
6	Igienă personală	3,1 - 60,9	1,6 - 20,0	3,8 - 60,9	2,0 - 20,0
7	Servicii de reparații și întreținere îmbrăcăminte și încălziminte	0,7 - 13,9	1,6 - 20,0	0,9 - 13,9	2,0 - 20,0
8	Cheltuieli cu locuința*	17,5 - 344,5	20,0 - 245,0	19,8 - 317,0	25,0 - 245,0
9	Cheltuieli cu medicamente**	1,4 - 27,6	6,7 - 81,9	1,7 - 27,6	8,3 - 81,9
10	Fond de siguranță	9,0 - 179,0	8,1 - 111,0	0	0
	Total	100,0 - 1.964 lei	100,0 - 1.224 lei	100,0 - 1.599 lei	100,0 - 982 lei
	Costul primului adult activ/pensionar	1 - 634 lei	1 - 644 lei	1 - 516 lei	1 - 517 lei
	Costul celui de-al doilea adult activ/pensionar	0,9 - 570 lei	0,9 - 580 lei	0,9 - 464 lei	0,9 - 465 lei
	Costul primului copil	0,7 - 443 lei		0,7 - 381 lei	
	Costul celui de-al doilea copil	0,5 - 317 lei		0,5 - 238 lei	

Minimurile de trai decent și de subzistență au fost calculate prin metoda normativă.

* La capitolul cheltuieli cu locuința au fost incluse și cheltuielile de poștă și telecomunicații, respectiv cheltuieli cu articolele de papetărie.

** La capitolul cheltuieli cu medicamente au fost introduse valorile INS referitoare la cheltuielile medii lunare pe gospodărie cu medicamente de uz uman - Tab. 28/p.66 Cheltuieli pentru cumpărarea de mărfuri necalimentare, pe categorii de gospodării, în trim. III 2009, Veniturile și consumul populației trim. III 2009, INS, București, 2010.

Anexa 9.6.

Structura coșului de consum corespunzător minimului de trai decent și de subzistență pentru o familie de agricultori cu doi copii în întreținere, și de doi vârstnici, din mediul rural, în luna martie 2010

Nr. crt.	Specificație	Minim decent de trai		Minim de subzistență	
		Familie de doi agricultori cu doi copii în întreținere	Familie de doi vârstnici	Familie de doi agricultori cu doi copii în întreținere	Familie de doi vârstnici
1	Total consum alimentară, din care: - alimente cumpărate - alimente din autoconsum	17,4 - 276,7 30,1 - 477,4	22,5 - 263,0 31,9 - 372,8	19,1 - 264,2 50,0 - 691,5	35,9 - 323,1 37,6 - 338,2
2	Îmbrăcăminte	7,0 - 111,0	7,9 - 92,6	2,1 - 29,0	6,4 - 57,2
3	Dotarea locuinței (casă la curte cu 3 camere)	5,6 - 88,4	5,4 - 62,6	2,1 - 29,0	1,8 - 15,7
4	Transport	3,0 - 48,0	3,9 - 45,6	0	0
5	Servicii culturale	2,1 - 33,3	1,3 - 15,0	0,8 - 11,1	0,2 - 2,2
6	Igienă personală	2,8 - 45,0	2,5 - 29,6	1,0 - 13,8	0,5 - 4,4
7	Servicii de reparare și întreținere	1,2 - 18,7	1,5 - 17,4	0,4 - 5,5	0,9 - 8,4
8	Cheltuieli cu locuința	9,5 - 150,0	7,1 - 83,2	8,2 - 113,5	9,1 - 82,0
9	Cheltuieli pentru medicamente	1,3 - 20,7	7,0 - 81,9	3,9 - 54,0	7,5 - 67,8
10	Cheltuieli cu lucrările agricole	10,9 - 173,4	-	12,3 - 170,1	-
11	Fond de siguranță	9,1 - 145,0	9,0 - 105,3	-	-
	Total (inclusiv autoconsum)	100,0 - 1.588 lei	100,0 - 1.169 lei	100,0 - 1.382	100,0 - 899
	Costul primului adult: activ/pensionar	1 - 512 lei	1 - 615 lei	1 - 446 lei	1 - 473 lei
	Costul celui de-al doilea adult activ/pensionar	0,9 - 461 lei	0,9 - 554 lei	0,9 - 401 lei	0,9 - 426 lei
	Costul primului copil	0,7 - 359 lei		0,7 - 312 lei	
	Costul celui de-al doilea copil	0,5 - 256 lei		0,5 - 223 lei	

Minimurile de trai decent și de subzistență au fost calculate prin metoda normativă.

* La capitalul cheltuieli cu locuința au fost incluse și cheltuielile de poștă și telecomunicații, respectiv cheltuieli cu articolele de papetărie.

** La capitalul cheltuieli cu medicamente au fost introduse valorile INS referitoare la cheltuielile medii lunare pe gospodărie cu medicamente de uz uman - Tab. 28/p.66 Cheltuieli pentru cumpărarea de mărfuri nealimentare, pe categorii de gospodări, în trim. III 2009, Veniturile și consumul populației - trim. III 2009, INS, București, 2010.

Anexa 9.7.

Structura cheltuielilor totale de consum pentru minimul decent de trai la o familie de doi salariați cu doi copii în întreținere și doi pensionari, din mediul urban, ICCV comparativ cu consumul mediu lunar al unei familii de salariați și de pensionari calculat de INS, în luna martie 2010

Nr. crt.	Specificație	Minimul decent pentru o familie de doi salariați cu doi copii calculat după metoda ICCV		Consumul mediu lunar pentru o familie de salariați după metoda INS		Minimul decent de trai pentru o familie de pensionari după metoda ICCV		Consumul mediu lunar pentru o familie de pensionari după metoda INS	
		%	Valoare lei	%	Valoare lei	%	Valoare lei	%	Valoare lei
1	Alimente	48,0	942,0	44,8	1.079,7	42,1	515,0	48,7	610,9
2	Îmbrăcăminte/ încălțăminte	6,6	128,7	5,7	137,4	4,5	55,0	4,0	50,2
3	Dotarea locuinței	3,4	66,1	4,0	96,4	4,1	50,0	4,2	52,7
4	Transport	7,7	150,9	7,0	168,7	8,2	100,0	4,1	51,4
5	Servicii culturale	2,6	50,4	4,2	101,2	2,1	26,0	3,1	38,9
6	Igienă personală	3,1	60,9	-	-	1,6	20,0	-	-
7	Servicii de reparații și întreținere îmbrăcăminte și încălțăminte	0,7	13,9	-	-	1,6	20,0	-	-
8	Cheltuieli cu locuința*	17,5	344,5	24,3	585,6	20,0	245,0	24,2	303,5
9	Cheltuieli cu medicamente**	1,4	27,6	3,1	50,6	6,7	81,9	7,0	87,8
10	Fond de siguranță	9,0	179,0	-	-	9,1	111,0	-	-
11	Diverse	-	-	7,9	190,4	-	-	4,7	58,9
Total		100,0	1.964 lei	100,0	2.410	100,0	1.224 lei	100,0	1254,3

* La capitolul cheltuieli cu locuința au fost incluse și cheltuielile de poștă și telecomunicații, respectiv cheltuieli cu articolele de papetărie.

** La capitolul cheltuieli cu medicamente au fost introduse valorile INS referitoare la cheltuielile medii lunare pe gospodărie cu medicamente de uz uman. - Tab. 28/p.

66 Cheltuieli pentru cumpărarea de mărfuri nealimentare, pe categorii de gospodărie, în trim. III 2009, Veniturile și consumul populației trim. III 2009, INS, București.

2010. Datele INS au fost culese din Buletinul Veniturile și consumul populației, trim. I/2010, tab. 14/p. 41.

Sursa: Buletinul Veniturile și consumul populației, trim. III 2009, INS, București, 2010, tabelul 14/p. 48.

Structura cheltuielilor totale de consum pentru minimul de trai decent la o familie de doi agricultori cu doi copii în întreținere, din mediul rural, ICCV comparativ cu consumul mediu lunar al unei familii de agricultori calculat de INS, în luna martie 2010

Nr. crt.	Specificație	Minimul decent de trai pentru o familie de doi agricultori cu doi copii în întreținere calculat după metoda ICCV	Consumul mediu lunar al unei familii de agricultori după metoda INS
1	Total consum alimentar, din care:	% - valoarea în lei	
	- alimente cumpărate	17,4 – 276,7	17,2 – 171,0
	- alimente din autoconsum	30,1 – 477,4	48,6 – 483,3
2	Îmbrăcăminte/incălțăminte	7,0 – 111,0	5,1 – 50,7
3	Dotarea locuinței (casă la curte cu 3 camere)	5,6 – 88,4	3,4 – 33,8
4	Transport	3,0 – 48,0	3,8 – 37,8
5	Servicii culturale	2,1 – 33,3	2,4 – 23,9
6	Igienă personală	2,8 – 45,0	-
7	Servicii de reparare și întreținere	1,2 – 18,7	-
8	Cheltuieli cu locuința	9,3 – 150,0	13,8 – 137,2
9	Cheltuieli pentru medicamente	1,3 – 20,7	2,3 – 22,9
10	Cheltuieli cu lucrările agricole	10,9 – 173,4	-
11	Fond de siguranță	9,1 – 145,0	-
12	Diverse (educație, hoteluri, cafenelă, alte produse și servicii)	-	3,4 – 33,8
Total		100,0 - 1.588 lei	100,0 – 994,4 lei

* La capitolul cheltuieli cu locuința au fost incluse și cheltuielile de poștă și telecomunicații, respectiv cheltuieli cu articolele de papetărie.

** La capitolul cheltuieli cu medicamente au fost introduse valorile INS referitoare la cheltuielile medii lunare pe gospodărie cu medicamente de uz uman – Tab. 28/p.66 Cheltuieli pentru cumpărarea de măruri nealimentare, pe categorii de gospodării, în trim. III 2009. Veniturile și consumul populației trim. III 2009, INS, București, 2010.

Sursa: Datele INS au fost culese din Buletinul Veniturilor și consumului populației, trim. I/2010, tab. 14/p. 41.